

PARITANČIJS LIETUVIJS

Nr. 28 (205) Londonas 1951 m. liepos 20 d. V METAI

VOKIECIU DALYVAVIMAS EUROPOS GYNYBOJE

Amerikos Aukštasis Komisaras Vokietijai McCloy'us, grįžęs iš Amerikos, Frankfurte pasakė kalbą. Jis pareiškė, kad jei iš viso ką galime padaryti vak. Europos gynybos reikalui, tai tat turėtume dabar atlikti, bet ne vėliau. Būtinai reikalingas pagreitinti Europos gynybos darbus, nes sovietų politikos pagrindinis tikslas nepasikeitė ryšium su neseniai pareikštais taikos pasiūlymais ir Vokietija tebėra vienas pagrindinių jų tikslų. McCloy'us ragino, kad vokiečių dalyvavimas bendroje Europos gynyboje būtų išspręstas atsižvelgiant garbingų pagrindų.

ADM. SHERMAN'O KELIONE

JAV karo laivyno operatyvinio skyriaus virš. gen. Sherman'as atvyko į Europą. Čia jis turėjo pasitarimą su gen. Eisenhower'iu. Be to žada aplankyti vak. Europos valstybių sostines ir su atsakingais valstybės pareigūnais aiškinti gynybos klausimus. Ispanijoje būdamas kalbėjosi, be kitų ir su gen. Franku. Iš šio pasikalbėjimo džiūna išvada, kad Amerika nori įtraukti Ispaniją į vak. Europos gynybos sistemą. Tačiau tokiu žygiu visi dar nepasitarė Prancūzija ir D. Britanija, svarbiausia dėl to, kad Ispanijoje režimas esąs nedemokratinis. Dalis anglų spaudos pasisakė prieš tokį argumentą, nurodant, kad Sov. Rusija, kur ne kiek ne geresnis yra režimas, bet nežiūrint tai, kai prireikė, teko sąjungoje su tuo kraštu būti.

BRITAI APSAUGOS ISEIVIUS

Britų Lordų Rūmuose lordas Vansittart'as paklausė: ar kurios kitos diplomatinės atstovybės, išskyrus sovietinę, naudojo savo privilegijas tiesioginiai ar netiesioginiai gaudinti išeivius arba priversti juos nelegaliai veiklai. Į klausimą atsakė lordas Hendersonas, parlamento reikalams užs. reikalų viceministeris. Jis pareiškė, kad Britų vyriausybė turi pagrindą įtarti kai kurias užsienio diplomatines atstovybas, kad jos kartais bando veikti išeivius, ypač tuos, kurie savo kilmės kraštuose turi giminų. Britų vyriausybė stebi tokio pobūdžio veiklą, — pažymėjo lordas Hendersonas, — ir atitinkamu metu turėsima pagrindą, galės imtis skubiai tinkamų žygių.

2 MILIJONAI BENAMIU EUROPOJE

Klaudinga būtų manyti, kad benamių žmonių klausimas yra išspręstas, pareiškė išeivių reikalams JTO komisaras van Heusen Goedhart'as Ženevoje tebesvarstanti pabėgėlių klausimą konferencijai. Jo nuomone, dar 2 milijonai pabėgėlių yra Europoje, kurie reikalingi įkurdinti. Iš viso pabėgėlių skaičius ne mažėja dėl pasaulio kylančių neramumų. Komisaras rūpinsis pabėgėlius arba įkurdinti tuose kraštuose, kurie juos geriau priims, arba padės tiems kraštams, kurie turi sąlygas pabėgėlius priimti.

GERAS DERLIUS AMERIKOJE

Šiemet JAV numatomas labai geras žemės ūkio derlius. Jis bus apie 7% didesnis už pernykščių ir apie 2% mažesnis už patį didžiausią derlių, kuris JAV buvo 1948 metais. JAV žemės ūkio min. Branar'as išvyko į Europą norėdamas suderinti vak. Europos kraštų žemės ūkio produktų gamybos planą su Amerikos.

SAVAITĖS IVYKIAI

HARRIMAN'AS PERSIJOJE

Persai iš pradžių šiaušėsi prez. Truman'o pasiūlymui dėl atvykimo jo atstovo p. Harriman'o į Persiją padėti kilus tarp Persų ir Britų ginčą dėl naftos išspręsti, bet paskiau sutiko.

P. Harriman'as į Teheraną atvyko liepos 16 d. Jo atvykimo dieną vietos komunistai surengė protesto demonstracijos neva prieš anglus ir amerikiečius, kurias paskiau, nežiūrint gausių policijos ir kariuomenės būrių, pavertė riaušėmis arba kovos repeticija valdžiai paimti. Riaušių metu buvo užmušti, bet sužeistųjų skaičius siekia per 500.

P. Harriman'as, atvykęs pareiškė, kad atvyko be konkretaus plano ir kad jo uždavinys nėra kaip tarpininkas. Jis tik stengsis suprasti ginčo esmę.

P. Harriman'as turėjo keletą pasitarimų su Persų min. pirm. Mossadek'u ir kitais pareigūnais, taip jau ir su Britų ambasadorium. Per pasikalbėjimą su spaudos atstovais p. Harriman'as pareiškė, kad persai savo norą nusavinti naftos pramonę turi jungti su išeimtimi, ar taip padarę jie turi galimybių daugiau laimėti, kaip esant tai pramonei nesuvalstybintai. Šiuo laiku jie tos pramonės negali patys vesti. Kol suorganizuos, truks nemažai laiko. Tuomet iškilis nauja problema naftos produktams rinkas surasti, kurios jau bus užimtos.

P. Harriman'o misija vos tik prasidėjo. Ji yra nelengva. Atrodo, jis stengsis Persus paveikti priimti Tarptautinio Tribunolo sprendimą.

DERYBOS DEL KOREJOS KARO SUSTABDYMO

Korėjos karo paliaubų derybos parodė, kad komunistinė pusė jas išnaudoja propagandai prieš sąjungininkus ir kad Kaesongo demilitarizuotą rajoną įvedė ginkluotus savo kareivius, kurie vis daugiau stengėsi ten šeiminkauti. Tuo tarpu JTO kariai buvo neginkluoti. Sąjungininkų delegacija laikėsi susitarimo ir neskelbė žinių apie pasitarimus. Kuomet komunistų klata paaiškėjo, sąjungininkų delegacijos pirm. adm. Joy's pakvietė korespondentus į Kaesongą, bet komunistų patulė juos sulaukė. Panašiai įvyko ir antrą kartą. Po to gen. Ridgway'us pastatė komunistinei pusei sąlyga, kad derybos galės būti tęsiamos, jei priešingoji pusė nekludys į Kaesongą atvykti ir spaudos korespondentams. Komunistinė pusė sutiko. Derybos vėl tęsiamos.

Kiek aiškėja, derybose tuo tarpu dar tik kalbama apie darbų tvarką.

Vadinasi, iki šiol konkretūs klausimai dėl karo veiksmų sustabdymo dar nepradėta svarstyti. Iš pasitarimų eigos matyti, kad derybos gali ilgai užtrukti.

KANZAS MIESTĄ NUSIAUBĖ VANDUO IR UGNIS

Liepos 15 d. Missourio upė išlaužė pylimą ties Kanzaso miestu, J. A. Valstybių vidurinė daly ir pradėjo jį tverkti. Mieste yra susitelkusi labai didelė pramonė ir naftos rafinerijos.

Patvinęs vanduo iškėlė didelį naftos tanką ir pradėjo nešti. Pakeliui jis palietė elektros laidus, užsidedė ir sprogo. Degdama nafta, vandens nešama, pasiekė benzino tankus, kurie sprogo, sukeldami mieste gaisrus.

Netrukus miestas skendo vandenyje ir liepsnose.

Į nelaimės vietą skubiai buvo pasiūsta ugniagesiai ir gelbėjimo būriai su lėktuvais, dėl to sužeistų ir žuvusių tokių milžiniškai nelaimėi didelį miestą ištikus, palyginti nedaug, bet be pastogės liko apie pusė milijono žmonių.

Ryšium su ištikusia nelaime Kanzase ir gretimose Missourio valstybėje prez. Truman'as pasakė katastrofos būklę ir paprašė parlamentą paskirti 5 milijonus dolerių nelaimės ištiktiesiems pagalbai suteikti. Tačiau parlamentas, patyręs apie nelaimės didumą, pagalbai prašomas lėšas padidino iki 9 milij. dolerių.

Po dviejų dienų vanduo iš miesto atslūgo ir gaisrai sumažėjo. Spėjama, kad ši nelaimė Kanzaso mieste sunaikino turto apie 500 milijonų dolerių vertės.

Liepos 18 d. nelaimės vietą lėktuvu aplankė prez. Truman'as.

NAUJAS BELGIJOS KARALIUS

Liepos 16 d. Belgijos karalius Leopoldas III oficialiai atsisakė sosto savo sūnais Baudouino naudai. Leopoldas yra 49 m. amžiaus, o Baudouinas — 20 m.

Ta proga Leopoldas pasirašė atitinkamą aktą ir pasakė kalbą.

Šis žygis esmės dalyko Belgijos soste nepakeitė, bet tik įteisingo esamą būklę. Kaip žinoma, Leopoldas iš treinties grįžo prieš metus laiko, kaip karalius, bet pareigų nėjo, o pavedė jas sūniui Baudouinui, kuris jas, kaip regentas ir ėjo iki pilnametystės.

Taip Leopoldas pasielgė dėl to, kad surengtas gyventojų atsisakymas dėl jo grįžimo į sostą pasisakė nedidele balsų dauguma. Iki pareitųjų metų Leopoldas gyveno užsieny nuo karo pradžios. Dėl to grįžimo gyventojai nebuvo vienodos nuomonės, nes dalis jų laikė, kad jis, kaip vyriausias Belgų kariuomenės vadas, per mažai vokiečiams priešinosi ir greit kapituliavo. Pasirašęs abdikaciją, Leopoldas parakė kalbą ir anų metų savo žygį taip paaiškino: padariau taip, man atrodė geriausia, nes kariuomenė buvo priėjusi paskutinę pasipriešinimo ribą, o gyventojai paskutiniąsias ištvermės ribas.

Leopoldas, kaip buvęs karalius, gaus metinę pensiją, apie 43.000 svarų.

Naujojo karaliaus įvesdinimo iškilmės buvo atliktos labai iškilmingai. Tačiau jo vainikavimas karaliumi bus vėliau atliktas.

PROLETARIŠKOS VESTUVĖS KREMLIJE

Londono „Sunday Express“ ko-

Viceadm. C. T. Joy's, JAV karo laivyno Tolimuosiuose Rytuose vadas ir JTO kariuomenės, kovojančios Korėjoje, delegacijos pirmininkas derybose su komunistinės kariuomenės atstovais, Kaesongo mieste, esančiame į šiaurę už Seulo, greta 38 lygiagrečių.

respondentas iš Stockholmo pranešė apie neseniai buvusias Kremluje Stalino dukters Svetlanos, 27 m. amžiaus vestuves su Michailu Kaganovičium, inžinierium, Lazaro Kaganovičiaus, Rusijos pramonės ministerio, vieno turtingiausių komunistų, sūnumi. Vestuvės buvė tiek prašmatnios, kad prieš jas Persijos šacho arba Egipto karaliaus neseniai buvusios vestuvės visiškai nublanksčiau. Jos truko nuo birželio 24 d. iki liepos 3 d. Su jomis buvo susieta Sovietinės aviacijos ir kitos valstybinio masto iškilmės.

Vestuvinė puota buvo Kremluje, kur dalyvavo tūkstančiai aukštųjų partijos pareigūnų, kur gėrimai liejosi rytietišku stiliumi, ko ne upeliu, o puotos dalyviai valgė iš auksinių lėkščių, kurias seniau Rusijos carai naudojo.

Svečius linksminanti atgabendanti žymiausi artistai, iš Kaukazo gruziškai chorai ir muzikantai.

Kiek šios vestuvės galėjo kairuoti, galima spręsti iš to, kad jaunosios vestuvinė suklebė buvusi sidabrinė lamė, nusagstyta brangiausiais akmenimis ir kainavusi, skaitant Britų pinigais, apie 100.000 svarų.

Stalin'o dukters ištekejimas už Kaganovičiaus sudaro ištisą su Kaganovičium susigiminiavimų ratą, nes Stalin'as yra vedęs žento tetą.

ŠAUDE ROKOSOVSKI

Kremliaus paskirtasis satelitinei Lenkijai marš. Rokosovski's buvęs savo būstinėje užplutas ir pašautas. Vakary spauda, pasikliaudama iš diplomatinį sluoksnių kilusiomis žiniomis, pažymi, kad pasikėsinimas įvykęs ne dabar, bet prieš tris savaites. Vienomis žiniomis, pasikėsintojas buvęs majoras, kuris kelias kulkas paleidęs į Rokosovski patį nusišovęs, kitomis — kad Rokosovski šaudęs jo šeiminkės meilužis. Tačiau šios abi versijos sutampa, kad Rokosovskis esąs sunkiai sužeistas ir išvežtas į Rusiją gydyti.

Rokosovski's 63 metų amžiaus sovietinis maršalas, Lenkijoje buvo karo ministeris ir vyriausias kariuomenės vadas.

Lenkų emigrantų spauda, dėdama žinią apie Rokosovski'o užuolimą priduria, kad paskutiniu metu Lenkijoje buvę ir daugiau panašių atsitikimų kaip su Rokosovski'u, su įžymiais komunistų pareigūnais, nes tai matyti iš Varšuvos laikraščiuose dedamų nekrologų, kurių kaip tik paskutiniu metu gausiai atsiradę.

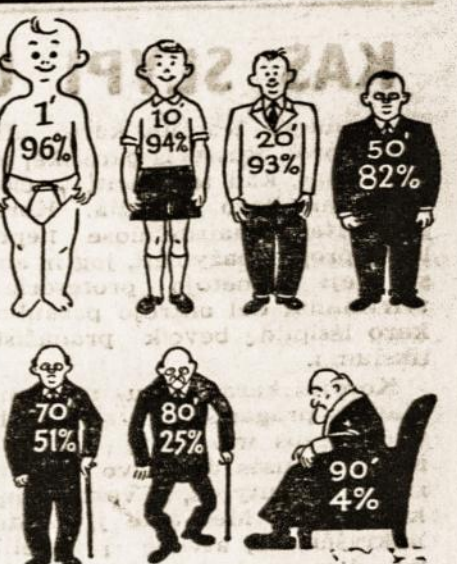
ATSISTATYDINO ITALŲ VYRIAUSYBĖ

Atsistatydino Italijos vyriausybė, de Gasperi'o pirmininkaujama. Italijos prez. Einaudi's naują sudaryti pavedė vėl de Gasperi'ui, krikščionių demokratų partijos vadui. Vyriausybė bus sudaryta iš šios partijos, kuri parlamente turi daugiausia atstovų ir respublikonų partijos atstovų.

Vyriausybės pasikeitimas, kaip aiškėja, nereikš politinės linijos pakeitimo. Italijai dabar svarbu surasti atitinkamas asmenybes, kurios savo sugebėjimu galės pailginti krašto gulančius sunkumus, kylančius dėl ginklavimosi spartinimo, padės išvengti pinigų vertės kritimo (inflacijos) ir nedarbą sumažinti, kuris šiuo laiku siekia 2 milij. bedarbių. Italijos siekimams ne maža kliūtis yra taikos sutartis, kurią naujoji vyriausybė sieks peržiūrėti.

KORĖJOS KARAS

Nežiūrint prasidėjusių derybų dėl karo paliaubų, karo veiksmams tebeina. Didesnių sausumos kariuomenės mūšių nebuvo, bet aviacija visą laiką veikia. JTO kariuomenės aviacija remažėjančia jėga daužo komunistinės kariuomenės telkinius, jos tiekiamą ir kitus strateginius tikslus.

Kurio amžiaus žmonių mirtinumas yra didžiausias, esant tinkamoms higienos ir gyvenimo sąlygoms? Šis klausimas visais atžvilgiais įdomus. Daug kur ir daug kas jį mėgino aiškinti, bet plačiai ir išsamiai jį išaiškinti pavyko tik amerikiečiams.

Amerikos specialistai, ištyrę šį klausimą įsitikino, kad vaikai yra gausiausios žmogiskosios būtybės, nes iki vieno metų amžiaus sulaukia jų 96%. Šie duomenys mažai keičiasi iki 20 metų. Pav. 10 metų amžiaus sulaukti yra 94% galimybių, 20 metų — 93%. Peržengus šią amžiaus ribą, gyvybingumas pradeda tolydžiai mažėti, bet 50 metų amžiaus sulaukti dar yra 82% galimybių. Tačiau toliau į senatvę žygiuojant, šios galimybės smarkiai mažėja ir vis mažiau galimybių lieka mirtingojo giltinės dalgio išvengti. 70 metų sulaukus, dar yra 50% galimybių gyvam išlikti, o 80 metų sulaukus, tik 25% galimybių senatvės naštą pailginti. Ir juo arčiau šimtinės metų, juo mažiau galimybių lieka išvengti senatvės naštos būti sutriuškintam. 90 metų sulaukus belieka tik 4% galimybių mautuzelio amžiaus siekti.

GEN. BRADLEY'O PAREISKIMAS

Politinis įtampimas pasauly nesumažėjo, dėl to Atlanto santarvės organizacija šiandien yra reikalingesnė, kaip prieš pora metų, — pareiškė gen. Bradley's, Amerikos karinių štabų komiteto pirmininkas parlamento užsienio reik. komisijai, svarstanti karinės pagalbos Amerikos sąjungininkams pusdevinto milijardo dolerių paskyrimo reikalą.

Amerika susirūpinusi tuo, — pažymėjo generolas, — ar pavyks sukurti veiksmingą vak. Europos apsaugą ir ar kiti Atlanto sąjungos nariai įstengs atlikti savo uždavinius.

PRANCUZIJA DAR NETURI VYRIAUSYBES

Pradėjus veikti naujam parlamentui, atsistatydino p. Queuille's pirmininkaujama koalicinė vyriausybė. Naują sudaryti prezidentas pavedė M. Petsche'i, atsistatydinusios vyriausybės finansų ministeriui, dešiniųjų partijų koalicijos atstovui. Pastarasis, po penkis dienas trukusių pasitarimų su trimis vidurio partijomis, pareiškė, kad koalicinę vyriausybę bus galima sudaryti, bet iki liepos 18 d. oficialiai naujosios vyriausybės sudėties dar nepasakė.

INDIJA SUTELKE KARIUOMENĘ

Pakistano min. pirm. Liaquat Ali Khan'as, liepos 15 d. Karačyje sušaukęs spaudos atstovus pasiskundė, kad Indija Pakistano pasienin sutraukė apie 90% savo kariuomenės. Jis pridūrė, kad apie šį įvykį pranešta JTO Saugumo Tarybai ir kreiptasi į Indijos min. pirm. Nehru, kad tas, gerų kaimyninių santykių ir taikos labui pašalintų pavojų, kuris iškilo spūrus Indijos kariuomenę Pakistano pasienin. P. Nehru's pareiškė, kad Ali Khan'as nuogastavimai be pagrindo, nes Indija nesiruošia Pakistano kulti.

PERKELĖ PETAIN'A

Garsus Prancūzų maršalas Petain'as, nuteistas iki gyvos galvos kalėti už bendradarbiavimą su vokiečiais ir kalinamas Viduržemio jūros d'Yeu salos tvirtovėje, dėl pablogėjusios sveikatos perkeltas į privatinį namą toje pačioje saloje. Maršalas dėl senatvės ir klijimo aplinkos yra labai nusilpęs. Dėl to iš kalėjimo jis buvo išneštas neštuvais. Perkėlus kalinį geresnė aplinkon, jo savijauta pagerėjo. Dabar maršalui yra 95 metai amžiaus. Jis Prancūzijoje yra labai populiarus asmuo.

KAS SLYPI UŽ KORĖJOS KARO PALIAUBU

Prasidėjus Korėjos karui, atsimenu, prof. Russellis pareiškė, jog jis manęs, kad tai esanti trečiojo pasaulinio karo pradžia. Korespondentas skliausteliuose nepraleido progos pažymėti, jog ir ankstesnieji minėtojo profesoriaus tvirtinimai dėl antrojo pasaulinio karo išsipildę beveik pranašišku tikslumu.

Korėjos karas visu moderniausiui pragariškumui siautė beveik metus ir savaitę laiko. Iš rytiečių pusės dalyvavo mažiausiai trys tautybės, iš vakariečių — keturios. Mes apie jį skaitėme laikraščiuose, atvirėse ir foteliuose, po dienos darbo ištiesę kojas poilsui, rūkėme cigaretes, šypsojomės, darėm savo pastabas, vienas kitam reiškėm savo nuomones — ir jautėmės patogiai, nes buvome saugūs, nes tas, mirties pjautuvą, siautė toli nuo mūsų, už tūkstančių mylių.

O tenai, tame siaurame ir ilgame Kinijos pusiasaly, kasdien žmonės mirė šimtais, ten daugiau kaip metus laiko degė miestai ir kaimai ir pabėgėlių minios traukė iš vieno galo į kitą, visko netekę — ir tėvynės, ir mielių artimųjų, ir turto, stengdamiesi tik savo menką gyvybę išgelbėti.

Bet mes šitą visą košmarą vyksta jau labai gerai žinom, nes ne taip seniai patys jį pergyvenom. Istorija iš vakarų, maždaug metams laiko, persikėlė į rytus ir ten savo dalgius galando.

Mongoliškai — aziatiškasis rusų imperializmas, lyg šimtakojis oktopas, apčiupinėjo, jog Europoje, bent tuo tarpu, kam nebuvo minkštos progos pasmaugti dar vieną tautą, todėl jis nukrypo į rytus ir vieną ankstybų rytą, prieš metus laiko, smogė į Pietų Korėjos respubliką. Jis manė ten ligi pietų atlikti savo skerdinių aktą (nes Amerika anksčiau buvo paskleidusi nuomonę, jog jai strategijoj Korėjos pusiasalis neturi žyminio vaidmens), o po pietų ir vėl užsidėti raudoną fraką ir juodą pysmekerio kaklaryšį kotelio partijai su vakariečiais.

Bet Amerika staigiai apsigalvojo ir padarė griežtą sprendimą: nuo šios dienos priešintis bet kuriai ekspansinei teritorinei raudonojo imperializmo agresijai. Ir virė karas, daugiau, kaip metus laiko. Moderniškesnis karas už praeitą, nes jame pasirodė ir buvo išbandyti ginklai dar nevaruoti antrajame pasauliniame kare.

Atsiminkim, kad toks pat preliudas buvo ir prieš antrąjį pasaulinį karą Ispanijoje, kur, pačios oficialiai nedalyvaudamos, ir Rusija, ir Vokietija, ir Italija, bandė viena kita.

Kaip kitaip, jei ne preliudu į trečiąjį pasaulinį karą, pavadinti ir Korėjos karą? Tik čia, iš dalies, pasikeitė partneriai — iškrito Vokietija su Italija. Ir, galutinę sąskaitą, bent ligšiol, Korėjos karas buvo žinomas kaip dviejų milžnų, Amerikos ir Rusijos, jėgų bandymas. Tačiau kas raudonajam šimtakojui oktopui atėjo galvon, kad po metų laiko jis panoro taikos? Misteris Malikas, Rusiją atstovaujantis Jungtinės Tautos, puse burnos prasitarė apie reikimą ieškoti kelio, kaip galima būtų nutraukti karo veiksmus. Ir gi kad sudėdė Vakarų Demokratijs! Nuolatiniai pasitarimai tarp Vashingtono ir Londono, prezidento Truman'o, Anglijos min. pirm. Atlee's, JAV užsienio reik. min. Acheson'o pareiškimai, generolo Ridgway'o pastangos — ir štai, šių metų liepos 8 d. sudarytame Kaesong'o mieste susitinka šeši pulkininkai, po tris iš abiejų pusių, derybų.

Jėgų Korėjoj taiką pasiūks suklijuoti, Rusija visom triūbom būgnys į pasaulį, jos tai yra dar vienas įrodymas, kad ji tik taiką myli, taikos siekia ir kad tik jai pasiūlius ir jai didelių pastangų padėjus, karo veiksmas Korėjoj sustabdyti.

O, žinoma, ji tylės apie tai, kad jos noru komunistinės šiaurės Korėjos gaujos puolė pietiečių laisvę (nes Rusija oficialiai niekur šiame kare „nedalyvavo“); ji, žinoma, tylės apie tai, kad kiekvieną dieną, prieš metus laiko, ji galėjo tą nepaklusnų savo naująjį — šiaurinę Korėją — sudrausti ir karo veiksmus nutraukti; ji tylės apie tai, kad ji nė vieną kartą nebuvo net nugirdusi Jungtinių Tautų balsą, reikalaujančio ieškoti būdų, kaip nutraukti karo veiksmus.

Bet kai per 53 savaites laiko oktopas padarė savo, jis vėl išsišiepė pasauliui su alyvos šakele kruvinose rankose. Žinoma, jis daug laimėjo: jis apčiupinėjo Amerikos militarinį — strateginį ir taktinį pajėgumą ir išskerdė šimtus tūkstančių kiniečių bei korėjiečių, kad ateity NKVD turėtų mažiau darbo. Jis daug laimėjo be jokių nuostolių — nenukentėjo nei jo prestižas, nei jo materialiai ištekliai — nes oficialiai jis niekur nedalyvavo.

Tačiau tai ne viskas. Žinodami galutinius komunizmo tikslus bei taktiką, ne be rūpesčio keliame sau klausimą: kas toliau, kas ištikrųjų slepiasi už tų, šito karo, paliaubų?

Ne be reikalo vadovaujant politikai bei valstybininkai ir Amerikoje ir Anglijoje tuoju pat išpėja pasaulį susilaikyti nuo perdidelio optimizmo: atleisti vadžias ir užsnūsti saldžiai ne, nieko neveikime, būtų neatleistina savizudybė. Tačiau banga ir pagalvoti, kaip daug dar yra ir šiaip, ir anapus Atlanto net ir garsaus kalibro visuomenininkų, kurie, pasigavę Malik'o pareiškimo, lyg naivus vaikas saldinius, pradeda entuziastiškai guosti save: o gal, girdi, vieną kartą jau ir Rusija tikrai suprato, kad karu nieko nebepasieksi; gal ir Rusija šį kartą jau parodė tikrąjį taikos troškimą. Net didieji Anglijos dienraščiai nedrąsiai prasitarė, jog pasaulinės taikos viltys giedrėjančios...

Mes, mieli skaitytojai, šitų naivių minčių atsikratėme jau seniai, todėl mums ne kartą net pikta darosi, kai matome, kaip Vakaruose dar galvojama, kiek bus du kart du ir kaip čia dar ne kartą bandoma išvesti, jog du kart du bus ne keturi, o koksas su džiamu. Todėl mums ir labai aišku, kad tavorščiaus Malik'o taikos paliaupsinimas nereikškia nei Rusijos nusigandimo sprandus sukietėti, nei jos noro atsigulti į taikos gimdyvės patalą — nes tai būtų jos savizudybė kaip tik tuo metu, kada ji yra pasiekusi istorijoj dar nebūtų laimėjimų ir kai ji jaučia si savo galybės augimo perijodą. Todėl mums kyla tik vienas klausimas — kas toliau, kur šitas „riezninkas“ dabar perkels savo dalgius, kurį velnišką savo užsimojimą jis bando pridengti taika Korėjoje?

Neišledžiant iš akių pagrindinio komunizmo tikslo — pajungti visą pasaulį proletariato diktatūrai, kitaip sakant, sukurti pasaulinę proletariato diktatūrą, o tikrą sakant — pasaulinę rusų imperiją — galima daryti daug įvairių spėjimų:

1. Pirmiausia galima galvoti, jog, pavesdama šiaurės korėjiečiams pulti pietiečius, Rusija paprastai galvojo „iki pietų“ atlikti dar vieną užėmimą, kurio metu,

jai pačiai oficialiai nedalyvausiant, jos imperija vėl staigiai būtų padidinta.

2. Šiam bandymui nepavykus, ji neturėjo nieko prieš pakariauti ilgiau. Ir šis karas jai patarnavo kaip:

a) Amerikos jėgų bandymas, kur ji žiūrėjo, kaip pastaroji reaguos į jos iššaukimą; kaip ji pristatys medžiagas ir žmones iš už vandenynų, kokius naujus ginklus ji panaudos; kokios strategijos bei taktikos griebsis jai svetimoje, nei-prastoje, žiaurioje ir kalnuotoje vietovėje, kur daugiausia motorizuotai ir mechanizuotai Amerikos kariuomenei nėra tinkamos judėjimo laisvės; ar ji panaudos atominius ginklus; kokios bus jos visumėnės nuomonės; kokiu ryžtingumu ji tą karą tęs;

b) Bendrai vakariečių jėgų bandymas: koks bus jų darnumas agresijos fakto akivaizdoje; kiek, kuriom pajėgom ir kurios valstybės rikiuosis po Jungtinių Tautų vėliava;

c) Jungtinių tautų kraujo nuleidimas (žmonėmis ir medžiagomis).

Nors ji savo teritorijos tuo tarpu ir nepadidino, bet kitų kaina, ji pamatė tai, ką norėjo pamatyti. Taigi, laimėjo ir šiuo atveju. O laimėjus — pasimokius, taigi, išmokus kai ką naują, galima tuo tarpu ir taiką daryti.

3. Turint dėmsy suktą Rusijos politiką (kitų rankomis keptus kaštanus iš karštų pelenų graibstyti) galima galvoti, jog šiuo karu ji darė ir kitą bandymą, būtent, žiūrėjo, kiek pajėgus yra jos didžiausias satelitas rytuose — kinai: ar jie vieni jau yra pajėgūs įvykdyti jos įsakymus, be tiesioginio jos įsikišimo. Išvada: jeigu pajėgūs — vyručiai, už pirmyn, Amerika ar ne Amerika. Jei nepajėgūs — stop, ir persitvarkykite, pašalinkit trūkumus jūsų pajėgumų trūkumus. Tam ir, tuo tarpu bent, taika.

4. Kadangi satelitų daug, ypač vakaruose bei pietuose, kur jie ir moderniškesni ir daugiau mechanizuoti — anksčiau, ar vėliau galima tikėtis bandymo, pav. kad ir Jugoslavijos pasienyje, kur jau kelinti metai vyksta nuolatiniai nesusipratimai. Vieną kartą kuriam satelitui — Vengrijai, Rumunijai ar Bulgarijai, ar net ir visiems trims iš karto, oktopo įsakymu „pritrūks kantrybės“ — na, ir mes turėsime naują Korėją, tik jau žymiai arčiau, Europoj.

5. Pagaliau gal gi ir netušti naujojo Vokietijos fūrerio gen. Remerio žodžiai, kad kas bebūtų, kur koks karas bevyktų — Rusijai svarbiausia vietovė pasaulyje yra apie Kaukazą, kur ir pačios Rusijos žibalo šaltiniai gurguliuoja, iš kur netoliese ir į pasaulinius žibalo šaltinius — Persiją ir Iraką. Kaip žmogus be kraujo yra mi-

res, taip ir moderniškesnis mechanizuotas karas be žibalo yra pralaimėtas, nes žibalas yra jo kraujas. Atimk iš vienos kariaujančios pusės žibalą — ir tūkstančiai jos lėktuvų, laivų, tankų ir visų rūšių susisiekimo priemonių sustos bei virs tik geležies kalnais. Rusija tai labai gerai žino, taip pat kaip ir vakariečiai. Ir gal būtų tikslu anglai tiki, kad visa šita žibalo komedija Persijoj yra grynas persų vidaus reikalas.

Žinoma, niekas nė neabejoja, kad Persijos žibalo nacionalizavimas yra labai svarbus pačių persų valstybinis, tautinis, ekonominis reikalas, kaip ir niekas neabejoja, jog šitas reikalas Anglijai yra gyvybinis — tiek gyvybinis, kad, patys nepajėgdami Persijos žibalo savo rankose išlaikyti, jie net Amerikos pagalbą tiek užsiangažavo, jog prezidentas Truman'as ne tik kad laiškus rašo Persijos premjerui Mossadek'ui, bet ir asmeniškai savo patarėją Harri-man'ą Persijai pasiuntė. Nors viešai apie tai dar niekas ir nekalba, bet visiems aišku, jog Anglijos karo laivai Persijos įlankoj ar netoli jos, jog Anglijos kariuomenė Irake ir parašiotininkai Kretos saloj yra ne tiek britų reikalų apsaugojimui nuo persų pasikesinimo, kiek atsakymas į rusų kariuomenės koncentravimą prie šiaurinių Persijos sienų.

Juk gi idomu, ar ne, kad šitas visas makalas dėl Persų žibalo iškilo ne taip jau seniai? Ne taip jau vėlai po žibalinio triukšmo prasidėjimo Malik'as ir Korėjos karo paliaubų palkaupsinimą iš-rėžė...

Ir kodėl gi nesustoti kariauti Korėjoj, kad daug idomiau ir pelningiau pabraidyti po žibalo laukus?

6. Pagaliau, jei Persai, Harri-man'o „paveikti“ staigiai ir „apsigalvotų“ ir jei tuo tarpu rusams būtų dar peranksti bristi į Persijos žibalo laukus, už kurių stovi ne tik anglų kariuomenė, bet dar daugiau — „generolo Harrimano“ Amerika, tai jie savo korėjišką tradiciją gali pabandyti rutėsti dar toliau į vakarus — į tą stebuklingąjį pokario naująjį, ir tą 20-tojo amžiaus anomaliją — dvi Vokietijas. Juk turbūt ne be reikalo dar pereitą trečiądienį (1951.7.11.) Amerikos buvo pareiškėtas susirūpinimas, jog Rytines Vokietijos policinė armija pagreitintu tempu ginkluojama visų rūšių rusų ginklais ir perorganizuojama raudonosios armijos pavaldžiu.

Taigi, kodėl nedaryti taikos Korėjoj, kad jos karas, kaip pamoka, davė labai daug, ir kad pasaulis toks platus ir jame taip daug palankių vietelių, kur kiekvienu momentu galima pradėti kitas, gal daug pelningesnis už korėjinį...

Esu tikras, kad daug laiko nepraeis, kai visi aiškiai pamatysim, kas ištikrųjų slėpėsi už karo paliaubų Korėjoj. AL. Dičpet'is

LIETUVIŲ SPAUDA

APIE LIETUVIŲ SKAICIŲ
Prof. Pakštas „Darbininko“ bendradarbiui suteikė duomenų apie lietuvių skaičių, buvusį prieš karą Lietuvoje ir greta jos esančiuose kraštuose. N. Lietuvoje jų buvo 1.836 tūkst., Vilniaus krašte, mažiausia — 200 tūkst., Tilžės krašte — 40 tūkst., Latvijoje — per 30 tūkst.

Lietuvių prieauglis Lietuvoje per metus siekė 1 ir ketvirtį nuosimčio. Lietuvoje gyventojų prieauglis buvo truputį didesnis, kaip Europos kraštų gyventojų prieauglio vidurkis.

Amerikoje, p. Pakšto nuomone, esama lietuvių, įskaitant trečiąją kartą ir mišrias šeimas, 650 tūkst. Tačiau lietuvišką kultūrą remia senosios ateivijos kokie 70 tūkst. lietuvių. Naujų ateivių yra apie 25 tūkst., kurių mažiausia du trečdaliai remia tautinę kultūrą.

LATVIAI TREMTYJE
Neseniai į Ameriką iš tremties atvykęs Rygos vyskupo pagalbininkas J. Rancanas „Draugo“ korespondentui pareiškė, kad:

Latvių tremtinių yra apie 100 tūkstančių. Į JAV atvyko apie 50 tūkstančių. Kiti emigravo į Kanadą, Angliją, Australiją ir Pietų Ameriką. Vokietijoje latviai turėjo savo gimnaziją, mokyklas ir bendrą Baltijos universitetą. Dabar latvių gimnazija dar yra Stockholme, Švedijoje, o įvairios sekmadienio mokyklos ir kursai veikia Anglijoj ir JAV.

Tremtinių latvių laikraščiai: JAV — „Laikas (New York)“ ir mėnesinis „Kataikų Latvių Žinios“. Stockholme: „Dzimentenes Balss“. Vokietijoje: savaitinis latgaliečių laikraštis „Latgola“.

Senesnių latvių imigrantų JAV buvo nežymus skaičius. Naujai atvykusieji išsiblaškė po visą kraštą. Latviai neturi tokių didelių kolonijų kaip lietuviai. Latvių tremtinių dauguma yra protestantai. Kataikų Latvių yra 25%, o tremtinių tarpe tėra 10%. Kataikų tremtinių tarpe yra trys vyskupai: vyskupas Antanas Urbšas Ispanijoje, vyskupas Boleslovas Slocans Belgijoje ir vyskupas Juozapas Rancanas Grand Rapids, Mich, JAV.

PABALTJO MOTERŲ VEIKLA

Į Jungt. Tautų moterų komisijos posėdį atsilankė amerikiečių prie Common Cause veikiančio Tarpt. Moterų Skrybiaus delegacija ir įteikė pirmininkei M. H. Lefaucheux memorandumą dėl teroro ir genocido už geležinės uždangos, tam skaičių ir Lietuvoje, prašydama imtis reikalingų žygių tam terorui sustabdyti. Minimoji delegacija dalyvavo ir lietuvių p. M. Kižytė. Į skyrių įeina moterys 10 pavergtų tautų, tarp jų ir lietuvių. Lietuvių komitete dalyvauja p. V. Jonuškaitė, M. Kižytė, narys — Darlys. Norima įtraukti ir daugiau.

NAKTIS ... VIRSUM ... SIRDIES

Juozas Kruminas

Ištrauka iš tuo pačiu vardu J. Krumin'o knygos, kurią ką tik išleido „Gabijs“ Amerikoje. Ši knyga yra J. Krumin'o paskutinis kūrinys. Jis jį rašė jau gulėdamas mirties patale.

Visa draugija yra linksma, spalio vidurnaktis jau yra praėjęs, ach, ką ten, netrukus ateis rytas, dangus nusidažys pilkais ir žvaigždės išblės, tačiau niekas negalvoja apie miegą, nuotaika yra pakili, retai tas atsitinka, gerai, kad taip yra.

Vytautas Gavenis pripila stiklinukus:

— I sveikatą, — sako jis, pakeldamas savąjį, ir visi šaukia: — I sveikatą, — ir išgeria iki dugno, čia yra trys moterys ir penki vyrai: — I sveikatą, — šaukia jie visi, ir nė vieno stikliuko nelieka pilno.

Užsukamas radijas, vėlyva šokių muzika skamba įkyriai ir melancholiškai, tačiau niekas negirdi šito įkyrumo. Iš tikrųjų, svarbu, kad yra muzika, niekas nesigilina, kokia ji yra, argi galima statyti odelius reikalavimus šitokiu metu?

Vytautas Gavenis sėdi sofoje ir rūko, jis galvoja, kad vėl reikėtų pripilti stiklinukus, ir negali šito — jis stebi šokančius, trys poros sukasi nevienodai ir ne į taktą, ach, argi tai svarbu, pirmoje eilėje

yra nuotaika. Sunku suprasti, kas čia yra kambario šeimininkas, kiekvienas čia jaučiasi laisvai, kiekvienas čia daro, kas jam patinka — argi tai bloga, jeigu tas pakelia nuotaiką, žmonės yra jauni, žmonės yra išauklėti, jie išgalvoje fantastiškų pokštų, jie išgalvoja įvairiausių šokių, ne, viskas yra gražu, viskas yra reikalinga, taip turi būti.

Vytautas Gavenis sėdi sofoje ir rūko, ir rudens naktis slenka ir pabėga, trys poros šoka kambarėje, langai yra atidaryti, ir jis galvoja, kad lauke dar tamsu ir kad daug yra laiko iki išaušo. Ach, jis nenorėtų, kad taip greit išauštų, iš tikrųjų, rytas yra tartum vandens grūksnis apstangiam, jis atgaivina samonę ir išblaško iliuzijas, o dabar yra pakili nuotaika, būtų gera, kad jinai tęstųsi ilgai, nereikia ryto, naktis yra žavi, šito užtenka.

Dabar muzika sustoja, poros išsisikirto:

— Ir vėl stikliukai tušti. — Šaukia kažkas, ir kitas pritaria:

— Žinoma, pagrindinis laikas rupausti šokių dulkes.

Tačiau Vytautas Gavenis nesikelia iš savo vietos, iš tikrųjų, negi jis čia šeimininkas, tegu pripila kas nori, argi nevistiek? Bendrame maišymėse jauna moteris atsisėda šalia jo, jos veidas įraude, šviesūs plaukai netvarkingai krinta atgal, ji sunkiai alsuoja:

— Jūs pavargot šokdama, — sako Vytautas Gavenis ir šypsosi, ji taip pat šypsosi, jos akys blizga, Gavenis žiūri į jos lūpas.

— Ach, nieko, kitą šoki mes šoksime drauge, tiesa?

Ir jie šoka, ir naktis eina į rytą, šilta spalio naktis, žvaigždės gėsta viena po kitą, tačiau niekas šito nejunta, niekas nėra pavargęs, nuotaika nėra pavargusi, gerai, kad taip yra.

Vytautas Gavenis šoka ir šoka, lankstus moters liemuo svyruoja jo rankose: — Ji tarytum peteliškė, — galvoja jis, ir vėl galvoja, kad ji yra graži, kad jos lieknumas žavi jį, ir kad ji patinka jam, ir kad jis norėtų šokti taip ilgai. Jis stengiasi sugauti jos žvilgsnį, tačiau jos akys klajoja kažkur aplinkui, ne, ne, čia nieko nėra atskiro, viskas priklauso bendram triukšmui, čia nėra atskirų porų, yra tikta bendras eštuonių žmonių vienetas.

Tačiau, kai baigiasi šokis, Vytautas Gavenis pajunta, kad būtų labai gaila, jei šita moteris nueitų kur nors kitur, jis jaučia, kad turi jai kažką pasakyti, jis renka žodžius į sakinį, tačiau žodžiai neatina ir neretina, ir dėl to jam darosi pikta. — Tarytum mažas vaikas, — širsta jis ant savęs. Tada kažkas prineša jam stiklinuką, iš tikrųjų, argi ne laikas išgerti?

— I jūsų sveikatą, — nusilenkia jis šalia stovinčiai moteriai, jos mėlynos akys žiūri tiesios ir spindinčios. — Aš norėčiau pabučiuoti šitas akis, — pagalvoja jis, ir jam pačiam tampa neįjauku dėl šitų minčių, jis dar kartą pakelia stiklinuką ir be žodžių išgeria iki dugno.

— Aš jums labai dėkingas už šoki, — pagaliau sako jis, — gal

drauge atsisėdume, kol bus surasta nauja muzika? Kitą šoki, jeigu jis neužsakytas, mielai pašokčiau su jumis.

Moteris nieko neatsako, ji prieina prie sofos ir atsisėda. Vytautas Gavenis sėdasi šalia, jis nori pagauti nors vieną jos žvilgsnį, tačiau moters akys dabar klajoja užuolaidų raštais, pro šituos raštus prasimuša ankstyvo ryto pilkuma, pamažu pradeda švisti, ateina rytas. Tačiau visas kambaris tebeužia, radijas nusibosta, atidaromas pianinas, vienas iš draugų užgauna klavišus, nuotaika dar labiau pagyvėja, tikrai.

— Leisite su jumis šitą šoki? — lenkiasi Vytautas Gavenis, ir jie šoka, pianinio garsai lekia pro atvirus langus, lauke vis labiau šviesėja, naktis yra pasibaigusi, ateina rytas, žinoma, jis atėjo per greit, niekas dar šito nenori, sučiulba vienas kitas paukštis, ach, pakščiai pabudo per anksti, dar nereikia dienos, ne, ne, dar nereikia dienos.

Šokio viduryje moteris staiga sustoja, ji žiūri į Vytautą Gavenį, jos žvilgsnis truputį pavargęs ir truputį smalsus:

— Kodėl jūs manęs per visą mūsų pažinties metą niekad nesate pavadinęs vardu? — klausia ji staigiai, ir tada vėl nukreipia akis į šilį ir išjungia į šokių ritmą.

— Atleiskite, — sako ji tyliai, — iš tikrųjų, tai buvo keistas klausimas, juk jūs iš viso į mane nekreipėte jokių dėmesio.

Vytautas Gavenis žino tai, jis

GAMTOS MOKSLO RIBOS

PASAULIO SUKŪRIMO ISTORIJA PASITVIRTINA

Po to, kai pirmuosiuose dviejuose straipsniuose „Naujos Fizikos Dvasia“ ir „Fizika nugali materializmą“ buvo išaiškinta svarbūs pakitimai, įvykę dėl atominės fizikos atsiradimo, šiame straipsnyje aiškinama tai, kad gamtos mokslai šiandien mažiau kaip bet kada nors gali griauti Biblijos vaizduojamąjį pasaulio sukūrimą, nes į didįjį klausimą — „Kaip atsirado gyvybė?“ mokslas negali duoti jokio atsakymo.

Archeologai, kasinėdami Chaldejose, Biblijos minimo Uro mieste, Abraomo tėviškės vietoje, dvilikos metrų gilumoje nuo žemės paviršiaus, tarp įvairių sluoksnių su žmogaus sodybų likučiais rado ir pustrečio metro storio šlyno sluoksnį, kuriame nebuvo jokių žmogaus pėdsakų. Šis radinys sudaro pagrindą manyti, kad šlyno sluoksnis yra Didžiojo Tvano istorinis paminklas.

Po šio atradimo mokslas daugiau nebegali ranka numoti į žmonių senųjų legendų istorinę vertę, jeigu nenori susilaukti priekaištų, kad yra šališkas.

Apie gyvybės atsiradimą žemėje yra visiškai patenkinama teorija. Žinoma, jos nėra gamtos mokslo vadovėliuose. Tačiau ji yra Mozės pirmoje knygoje. Jeigu laikymume pasaulio sukūrimo istoriją gamtos mokslo hipoteze, tai turėtume pripažinti, kad ji gamtos mokslo hipotezės reikalavimus idealiai patenkina. Juk ji, be priekaištų, išaiškina visus gyvybės reiškinius vienu viską apimančiu būdu ir be to dar iš vienintelės priežasties.

Mokslo abejonė

Gamtos mokslo ginčo istorija su šia, taip patenkinama teorija, yra viena didžiųjų Vakarų dvasios priežasčių.

Iki moderniojo gamtos mokslo amžiaus pradžios, maždaug iki 1500 m. po Kristaus Gimimo, pasaulio sukūrimo istorija buvo dogma, kuria niekas neabejojo. Visas gamtos mokslas plėtojosi šios dogmos rėmuose. Jo motyvas — garbinti Kūrėją.

Klasikinės fizikos amžiaus pradžioje ši dogma neteko galios. Tačiau to laiko fizikai nebuvo linkę statyti savo mokslą prieš šią dogmą. Tam tikrus prieštaravimus, tuoj iškilusius, jie bandė derinti su pasaulio sukūrimo istorijos teorija. Kai šis uždavinys nesidavė išsprendžiamas, jie pasitenkindavo tiesa, nemoksliniu dalyku, bet viltimi, kad jų mokslo pažanga išspręs šiuos sunkumus.

Pažanga vyko, bet visiškai kita ir visai nenumatyta linkme. Vis daugiau papildomas klasikinės fizikos didysis pastatas pateko

į prieštaravimą su pasaulio sukūrimo dogma. Kiekvienas naujas atradimas, kiekvienas gamtos dėsnių sistemos tolimesnis papildymas, vis mažiau teikė vilčių iškilusiam prieštaravimui sėkmingai išspręsti.

Biblijos užpuolimas

Tuo būdu atėjo tas, dramatinis momentas, kada gamtos mokslas ėmėsi tirti pasaulio sukūrimo istorijos prieštaravimą. Tyrinėjimas ryžosi pulti dogmą.

Istorinės dvasinės padėties (konsteliacijos) sąlygos buvo palankios šiam sumanymui. 18 amžiaus racionalizmo veikimas pasaulyje, stebuklo sekuliarizacija, kilmės teorija, atradimas, kad fizikos ir chemijos pagrindai yra vienodi, fizini pasaulėvaizdžio tolimesnis suprasdinimas, įvykęs dėl Njutono gravitacijos teorijos, suradimas tam tikrų, nesikeičiančių fizikos pastovių dydžių ir visų faktų sumatetinis — visos šios sąlygos suteikė puolimui prieš pasaulio sukūrimo dogmą didelę smogiąją jėgą.

O tačiau puolimas nepavyko. Mes patys esame šio modernaus gamtos mokslo didingo pralaimėjimo bendralaikiai.

Gamtos mokslo pralaimėjimas

Pralaimėjimo priežastys, palyginti, paprastos. Jų yra dvi.

Husserlio aiškinimas jo, pirmą kartą 1905 m. išleistoje knygoje „Europos mokslo krizės nagrinėjimai“, kad gamtos mokslo tikrovė, fizikos realybė, negali būti sutapdinta su bendrai realybe, su kūriniu tikrove. Šis filosofo fenomenologinio galvavimo būdu pareikštas įsitikinimas yra patvirtintas atominės fizikos bandymais. Antroji priežastis yra — nusivylusio modernaus gamtos mokslo prisipažinimas, kad jis savo priemonėmis negali išaiškinti, kaip galėjo atsirasti gyvybė žemėje.

Gamtos mokslo ir pasaulio sukūrimo istorijos ginčo mūšio laukas tapo pilnas didingų griuvėsių. Tarp jų išpūdingiausias yra pamazū-dūlėja; materializmo blokas. Tik švelnus ironijos žaidas sprogstą žiame griuvėsių lauke.

Negalima nepaminėti tai, kad nuo Aristotelio laikų gamtos mokslams dar niekuomet nepavyko būti nepriklausomiems nuo pasaulinio sukūrimo istorijos. Gamtos mokslas arba sutiko su ja, arba turėjo viltį sutikti, arba buvo jai priešingas.

Abipusė tolerancija

Dabartiniu metu modernus gamtos mokslas yra tokioje būklėje, kada jis ir pasaulio sukūrimo istoriją žiūri labai humaniškai ir sutaria su ja. Tai yra tolerancijos būklė.

Kas šioje tolerancijos stadijo-

je jau iš dalies atlikta, iš dalies dar turės būti atlikta, tai griuvėsių prašalinimas. Ir šiandien dar yra nemaža žmonių, besizavinčių materializmo anachronistinėmis liekanomis, pasilikusiomis iš 19 šimamečio gamtos mokslo pasaulio sukūrimo istorijos puolimo. Gamtos mokslas turi pakankamai priemonių šias liekanas pašalinti.

Gamtos mokslo tolerancijos būklėje Mozės I-os knygos atžvilgiu slypi dar vienas pavojus. Po to, kai gamtos mokslo pagalba nepavyko sukūrimo dogmos paneigti, yra pavojus, kad bus bandoma gamtos mokslo pagalba šią dogmą įrodyti. Tai būtų tam tikros rūšies atvirkščia netolerancija. Tai yra teologijos reikalas pamokyti fiziką, kad jos filosofinio ir teologinio pobūdžio dogma nereikalauja tokio įrodymo. Galima manyti, kad fizika, atsimindama savo pralaimėjimą, atydziai klausysis teologijos.

Užtat teologija, kuriai rūpi tolerancija, turės atydziai klausytis, jeigu patirs, kad gamtos mokslas, dar nepakankamai nepasimokęs iš praeities, vėl išdrįs metafiziką pulti. (Weltwoche)

Viktorą KELMELĮ

ir

Broną MAILAITĘ

graziomis lietuviškomis vestuvėmis reprezentavusius mus, Wolverhamptono lietuvių, mūsų lankomoje Saint Patrick's bažnyčioje, ir padidinusių Wolverhamptono lietuvių būrį dar viena lietuviška šeima, sveikina ir saulėto gyvenimo linki.

Wolverhamptono skyr. valdyba ir nariai

Prie Manchesterio DBLS skyriaus

organizuojama orkestro kapela

Tuo reikalu liepos 22 d. 5 val. p.p. Lietuvių Soc. klube šaukiamas muzikantų susirinkimas. Suinteresuotų kreipiasi į p. V. Turčinską, 24, Mayfield Rd., Eccles, Manchester

„Nepriklausomą Lietuvą“, kas skaito, prenumuoja — tas aktyviai remia Lietuvos laisvinimo kovą. Susipažinimui siunčiame nemokamai. Rašyti: J. Janulaitis, 21, Ann Place, L. Horton, Bradford, Yorks.

Dr. KALMAR, estas gydytojas, plaučių ir vidaus ligų specialistas, 123 White Horse Lane, London, E.1., požem. traukinio stotis — Stepney Green (važiuoti District Line). Tel. STE 2658. Priėmimo valandos: 10-12; 5-7 val. Nuo liepos 30 d. iki rugpjūčio 11 d.: nuo 12.30 — 2 val. p.p. ir 4-5 val. vak. (pirmadieniais ir trečiadieniais). Kitomis dienomis vakarais — nuo 5-7 val.

pažinojo ją seniai, jų keliai niekad nebuvo susikirtę, kiekvienas gyveno atskirą gyvenimą, nė vienas nesinteresavo kitu, taip rėkėjo, jų dienos buvo visiškai skirtingos. Tačiau dabar jam yra nesmagus šitas priekaištas, jis pats stebisi, kodėl jina tik šiandien patraukė jo žvilgsnį, ji buvo tikrai graži, nekasdieniška graži, ir jos lieknumo galėjo pavydėti kiekvieną nendrę. Ne, argi mes galime suprasti likimo išdaigas, širdis juk toks keistas dalykas. Dabar ji miega, ir už minutės ji pabunda, ir džiaugiasi, kad yra atėjęs nerimas, kuriuo ji gali kankintis.

— Tai teisinga, — sako jis, nežūrėdamas į ją, — jūs, gal būt, nenorėjote pastebėti mano dėmesio. O kas dėl vardo — gerai. Jūs nepavargote, Nijole?

Ji vėl nieko neatsako, tik nusloja šokusi ir patraukia jį už rankos. Kambarys vis dar pilnas triukšmo, kiekvienas turi ką veikti, niekas nesižvalgo už langų, ne, ne, nereikia šito, ten jau visai šviesu, ryšas jau yra atėjęs, o ryšas atgaivina samonę ir išblaško iliuzijas — nereikia šito.

Niekas nepastebi, kai jie išeina pro duris, drėgna vėsma paliečia jų veidus, žirškia pabudę žvirbliai, medžiai stovi kaip nejudrios statulos, gaivu.

— Jums šalta, Nijole, — sako Vytautas Gavenis, — aš atnešiu iš kambario jūsų apsiaustą.

— Ach, ne, — iškelia ji ranką. — tada visi pastebės, kad mes išėjome. Man jau nusibodo triukšmas.

Jie eina ir eina, kelias veda į

laukus, tolimoj dunkso tamsus miško ruožas, abipus kelio išmėtyti paskiri medžiai, netrukus tekės saulė. Jie nekalba nė vieno žodžio, Vytautas Gavenis atsarčiai paaima jos ranką į savo rankas, ji neprieštarauja tam, tačiau ji nepažvelgia į jį, jos žvilgsnis klajoja kažkur tolimoj, jos veidas yra rimtas, ji eina iškelta galva, lengvutis vėjas pamažu kedena jos geltonus plaukus.

Ką ji dabar galvoja? — mąsto Vytautas Gavenis, ir tuo pačiu metu žino, kad niekuomet neatspės jos minčių, ir dėl šito jam staiga tampa savotiškai graudu ir liūdna.

— Iš tikrųjų, — kartoja jis mintyse, — štai eina du žmonės, visiškai arti vienas kito, ir kaip jie yra tolimi savo širdyse. Tačiau dėl šito pagalvojimo jam tampa dar liūdniau, ir tada kaip žaibas į jį ateina supratimas, kad jo širdis yra staigiai pabudusi, ir kad yra atėjęs nerimas, ir kad to nerimo jis nenorėtų nustoti. Šita mintis neišgašina jo, jis tik instinktyviai suspaudžia jos ranką, ji nieko neatsako į paspaudimą, ji eina pamažu, vis tebežiūrėdama į tolimą, vėjas taršo jos plaukus.

Jie sustoja toli laukuose, gelsvas medis brėžiasi ryto žaroje, laukai kvepia rudenių, voratinklų silks blizga apytusioje žolėje.

— Ach, aš esu pavargusi, — sako ji staigiai ir atsiremia į jį, jis apkabina jos lieknus pečius, jie lengvai virpa.

— Jums šalta, Nijole, — sako jis švelniai, — iš tikrųjų, tai buvo neprotinga šitaip išeiti iš įkaitusio kambario. Jūs paimkite ma-

no švarką, man nebus šalta, tikrai.

— Ne, ne, — ginasi ji, — man nešalta, aš tik pavargusi. Pagalvokit, visa naktis, man juk taip neįprasta.

Atrodo, kad tik dabar ji pabunda iš savo nusimastymo, ji apsižvalgo aplinkui:

— Dieve mano, — sako ji, kaip toli jau mes nuėjome, mes būtinai privalome grįžti.

Jie eina atgal, Vytautas Gavenis tyčia lėtina žingsnį ir ryšas eina su jais, už laukų kauburių pasirodo saulės kraštas, atrodo, kad ten yra didelis gaisras. Jie eina ir eina, ir kelias vis trumpėja, Vytautas Gavenis jaučia nerimą, jis žino, kad turi kažką pasakyti.

— Iš tikrųjų, — sako jis, — jeigu jūs iki šiol nepastebėjote mano dėmesio, to niekad negalės būti ateityje. Aš tikiu, kad netrukus jums pasidarysiu įkyrus.

Jinai pakelia į jį nustebusias akis.

— Negali būti, — sako ji tyliai. — jūs to niekuomet nesugebėsit.

— Jūs žinote, — pradeda jis karštai, — gyvenimas kartais toks keistas dalykas. Niekad negali atspėti jo netikėtumų, rytdiena visuomet yra kitokia, negu šiandiena. Aš esu visiškai tikras, kad ryt ilgesiuos jus.

Ji staiga sustoja, jos didelės mėlynos akys žiūri į jį rimtai ir graužčiai:

— Jūs mėgstate juokauti iš didelių būčiau laimingas, jeigu delių dalykų, — sako ji prislopintu patikėdumais?

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

VISKAS DIDŽIOSIOMS RUSIJOS STATYBOMS

Toks šūkis yra dabar paleistas okupuotoje Lietuvoje. Visi fabrikai išsijusę dirba tikrai toms statyboms. Visi tie užsakymai vadinami „garbingais“ ir atliekami prieš laiką „Nemunas“ Kaune jau išsiuntė 20 tonų vinių, todėl Lietuvoje jų nusipirkti jau jokiam kooperatyve negausi. „Metalų“ fabrikas Stalingrado statybai pasiuntė 15 tūkstančių spynų, durims rankenų ir parašių. Lietuvoje jau ir taip nėra ką rakinti. Vilniaus mechaninė liejykla Nr. 1 pasiuntė vamzdžių, keltuvų, krantų ir pan. Kazlų-Rūdų girininkija pasiuntė 6 vagonus statybos medžiagos į Ukrainą. Ją pasekė Jonava, pasiuntusi pietų Krymo kanalo statybai miško medžiagos. Numatyta iš Lietuvos skubiai išvežti 70 vagonų miško medžiagos. Lietuvos geležinkeliai įpareigoti toms statyboms skiriamą medžiagą skubos tvarka išsiųsti.

Tuo tarpu Lietuvoje net reikalingiausių pastatų negalima užbaigti. Dar vis Vilniaus geležinkelio stotis teberiošos nebaigta. Numatyta išasfaltuoti stoties aikštę dar nepradėta. Pats SSSR susisiekimo ministeris įsakė iki 1950 m. gruodžio 1 d. baigti Kau-no geležinkelio stoties statybą, kuri nuo 1944 metų vis tebesitęsia, bet nežiūrint tai, statybos darbas nė iš vietos nepajudėjo. Vargais negalais pastatyta žaslių stotis ir pradėtos Linkaičių ir Dūksto stoties statybos. Statybos stovi dėl to, kad vis ko nors trūksta. Tai viny išsiųstos į Stalingrado statybas, tai cementas nuėjo Krymo kanalu.

MASKOLIAI LIETUVOJE

Rusų tiek gausiai prigabenta į Lietuvą, kad jau nuo seniau buvo leidžiamas rusiškas laikraštis „Sovietiskaja Litva“, dabar pradėta leisti: Vilniuje rusų ir lenkų kalbomis „Lenino kibirkštis“, Šiauliuose — rusų ir lietuvių kalbomis „Raudonoji vėliava“, Klaipėdoje — rusų ir lietuvių kalbomis „Sovietiškoji Klaipėda“, Kaune rusų ir lietuvių kalbomis „Kau-no Tiesa“.

Stalinas rusifikacija pralenkia Muravjovą.

GERŲ ŪKININKŲ NEREIKIA KOLCHOZAMS

Gerai ūkininkovę ūkininkai bolševikų praminti buožėmis, ne tik neteko viso turto, bet ir patys paskirti sunaikinimui, nes draudžiama jiems duoti darbo Lietuvoje. Neseniai iš „Švyturio“ kolchozo pašalinti du „buožės“, iš kurių buvo atimti ūkiai. Vienas jų — A. Jankus, kolchoze dirbo kaip veršukų šerėjas, o kita — O. Gaidžiūnienė, kaip kiaulių šerėja.

PLĖSIA GELEŽI

Okupantai be pasigailėjimo

kraštą plėsdami, stergiasi nepalikti nei geležėles. Nuo gegužės 15 iki birž. 15 d. Lietuvoje buvo paskelbtas metalo laužo privalomas rinkimo mėnuo. Tuo laiku surinkta geležis skubiai išgabenta į Sov. Rusiją. Okupantai iš anksto nustatė kiek kuris Lietuvos fabrikas turi to metalo į Rusiją išgabenti. Vilniaus elektros stotis privalo 100 tonų laužo pateikti, Lietuvos geležinkeliai taipgi 100 tonų ir t.t. Niekas neklaušia ar jo yra. Jei nėra, belieka metalines dalis išmontuoti ir pasiųsti. Visi priėmimo punktai įpareigoti valstybinių paruošų sąskaiton metalo laužą priiminti. Tai nebe pirmas geležies plėšimas iš Lietuvos. Per pirmąjį net kapinės buvo apiplėštos.

TARYBINĖ TVARKA

Okup. Lietuvoje, turint suktą sąžinę ir ilgus pirštus kartais galima susikombinuoti gyvenimą. Pav. Skaudvilės valstybinėje kepykloje įsivyravo naktinė prekyba. Naktį į kepyklą atvyksta vėgėjo Norkaus draugai ir visą duoną išperka. Sekantį rytą ji atsiduria turguje, kur parduodama aukšta kaina. Kadangi MTS politrukas rusas Gladyn priklauso tai pačiai naktinių pirkėjų gaujai, dėl to tamsioji prekyba iki šiol „valdžios“ buvo toleruojama.

Astravo malūno vedėjas komunistas Martišius miltus tapgi panašiu keliu į turgų leidžia. I skundus Biržų prokuroras Kalirauskas nekreipė dėmesio, nes jam pačiam iš tų miltų išdygo Biržuose namai.

DAR VIENAS OKUPANTŲ UŽSIMOJIMAS

Kompartija sugalvojo dar vieną „savanorišką“ draugiją. Ji vadinasi „Kolukietas“ ir būsianti sporto organizacija. Į ją bus verčiamas kaimo jaunimas dėtis. Sriečių ir rajonų komitetai jau yra įpareigoti pradėti draugijos organizacinį darbą ir „išvystyti politinį masinį darbą“. Kūno kultūros ir sporto komitetui įskaita parūpinti uniformą, vėliavą, ženklelius, nario bilietus ir paruošti 500 instruktorių. Žinant, kad okup. Lietuvoje iš visų sporto šakų daugiausiai kreipiamas dėmesys į šaudymą, granatų metimą, nesunku spėti, kas per organizacija bus naujoji sporto draugija ir kuriais tikslais ji steigama.

MODERNUS PRIVATUS VIESBUTIS

18, Talbot Square, London, W.2

Tel. PADdington 2855

puikiai mobili, daug kambarių su privačiomis voniomis (2 min. kelio nuo Paddingtono stoties). Susikalbama prancūziškai, vokiškai, itališkai ir rusiškai. Sav. A. Tiškevičius

žinau, kad ateis diena, kada mes tikėsime kiekvienu vienas antro žodžiu. Ar aš privalau dabar nieko daugiau nesakyti ir palaukti tos dienos?

Ji švelniai nukelia jo ranką nuo savo pečių ir nueina toliau, trunka ilga tylą, jie eina saulės nušviestu keliu, tolimoje matyti trobesiai, iki čia atleikia prislopinti pianino garsai.

— Matote, — sako ji pagaliau, — aš pirmoji pastebėjau jus visoje šitoje minioje. Tai buvo prieš keletą savaičių ir, anot jūsų, mano širdis pabudo — jau tada. Tačiau ar aš galėjau jums tai parodyti, girdėdama apie jus įvairias paskalas ir nesulaukdama iš jūsų jokio išskiriančio dėmesio. Šio ryto mūsų pasivaikščiojimas nebuvo atsitiktinis, aš norėjau šito, ir tai aš prisipažįstu dabar, kada jūs mano atžvilgiu esate šiek tiek kitoks. Aš atkartosiu vieną jūsų sakinį: aš būsiu laiminga, jeigu jūs ilgėsitės manęs, aš ilgiuosiu jūsų jau daugelis savaičių.

Vytautas Gavenį staiga užliejo nesuprantamas džiaugsmas. Jis ragauja ją į glėbį ir ilgai bučiuoja jina nesipriešina tam, tik kai jis atitraukia savo lūpas nuo jos lūpų — ji lengvai išsivaduoja iš jo apkabinimo.

— Mes turime paskubėti, ten mūsų tikrai pasiges.

Prie durų juos pasitinka visa draugija.

— Sveiki, pražuvėliai, — šaukia jie, ir:

— Išgerti už sugrįžusius! — šaukia jie

Saulė jau yra seniai patekėjusi,

LONDONO LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS

Kiek sena yra lietuvių emigracija svetur, tiek senos ir jų organizacijos.

Vos spėję svetimame krašte apsiprasti ir pradėti šiek tiek kurti, lietuviai tuojau pradeda organizuotis. Žinodami, kad neorganizuotiems, pavieniui gyvenantiems ir galvojantiems, svetinan. e krašte yra labai sunku ne tik išlaikyti savitą vėdą ir savo tautos papročius bei tradicijas, bet ir ekonomiškai stiprėti.

Organizacijų reikšmės supratimo dėka, lietuviai, gyvendami ilgus metus tarp svetimtaučių, ne tik kad nenutauto, bet liko ištikimi savo tautos bei valstybės tradicijoms, vieningai keldami laisvame pasaulyje Lietuvos atstatymo reikalą.

Ne tik mes, lietuviai, turime pagrindo didžiulius mūsų organizacijomis ir jų pasiektais laimėjimais, bet mūsų organizuotumas ir vieningas darbas mūsų tautos ir valstybės interesų sargyboje stebina ir kitataučius. Lenkai, šiaip jau nelabai mėgstą vertinti mūsų kultūrinių, ekonominių bei politinių vertybių plėtojimąsi, ir tai negali sulaikyti savo nusistebėjimo dėl lietuvių vieningumo, jų gausiomis organizacijomis ir sėkminga veikla.

Anglijoje, ypač jos sostinėje Londone gyvenę lietuviai, taip pat turi nemažai organizacijų, kurios suvaidino ir tebevaidina didelį tautinį, religinį ir kultūrinį vaidmenį, čionykščiam lietuvių gyvenime.

Nuo pirmosios Londono lietuvių draugijos „Vienybė Lietuvių“ įsteigtos 1898 m. iki praėjusio karo pradžios, Londone yra veikę per 20 organizacijų bei draugijų. Vienos jų veikė ilgesnį laiką kitos — mirė vos įsisteigusios, o kai kurios tebeegzistuoja ir dabar, nors jų veikla dabartinio metu daugiausia visiškai apsnūdusi. Šiuo metu Londono senoji lietuvių kolonija turi keletą organizacijų, apie kurių svarbesnias norima plačiau išsistarti.

LONDONO LIETUVIŲ PAŠALPOS DRAUGIJA

Pirmąjį Londono lietuvių draugiją, kurį T. Banaičio pastangomis įkurta, davusi pradžią visam Londono lietuvių organizaciniam gyvenimui, vadinosi: „Susilapiamoji Draugystė Vienybės Lietuvių Rymo Katalikų, po Užtarymo šv. P. Marijos ir šv. Kazimiero“. Šioji draugija vėliau sutrumpintai pavadinta „Vienybė Lietuvių“, pasistatė tikslą šelpti vargę ir ligoje patekusius savo narius.

Draugija, nemaža ruveikusi šalpos darbe, 1908 m. dėl sumažėjusio narių skaičiaus, buvo priversta likviduotis. Likę jos nariai prisijungė prie 1901 m. įsteigtos kitos tokio pat pobūdžio organizacijos, kuri vadinosi: „Broliškos Pagalbos

tačiau ji nesudrumsčia bendros nuotaikos, ant langų užtraukiamos sunkios užuolaidos ir vėl uždegama šviesa.

— Mes turėsime amžiną vakarą, — šaukia visa draugija.

Tačiau Vytautas Gavenis nebeįstengia įsijungti į Lendrą nuotaką, pabučiavimo svaigulys dar tebedega ant jo lūpų ir jos paskutinės žvilgsnis yra į jį, jo žiūrėjimą. Jis nutaiko progą ir pasiima savo apsiaustą.

Vienas iš draugų išsiveja į kiemą:

— Palauk, Vytautai, aš palydėsiu tave gabaliuką, — sako jis.

Jie nutolsta nuo sodybos, pradžioje jie eina tylėdami, paskui draugas varždamasis sako:

— Matai, Vytautai, tu man atleisk, bet aš pastebėjau Tavo išėjimą su Nijole. Aš nekalbėčiau viso šito, tačiau aš žinau jos simpatijas tau, ir taip pat žinau, kad jos greit praeis, jeigu iš tavo pusės nesuras pritarimo. Ar negeriau būtų, jeigu tu iš viso nepradėtum šito žaidimo, to aš prašau tave kaip draugą. Tau tai bus eilinė pramoga, o aš myliu ją, ir, jeigu ji sutiks, mes netrukus susižieduosim.

Vytautas Gavenis ilgai nieko neatsako, jie prieina kryžkelę ir abu sustoja, diena yra didelė ir skaidri, kyla vėjas.

— Aš nežinau, ką tau atsakviti, — pagaliau ištaria Gavenis. — Tačiau vieno dalyko tu niekuomet neužmiršk, kad mes visi esame maži prieš rytdieną.

Tada jis pasuka taku į mišką ir neatsisukdamas nueina.

Rymo Katalikų Draugija“. Šiuo dvi organizacijos susijungė davė draugijai naują vardą „Susilapiamoji Lietuvių Rymo Katalikų“, kuri sutrumpintai vadinosi „Susilapiamoji“. Šioji savitarpinės pagalbos draugija veikė iki 1917 m. Didžiajam karui kaskart labiau plečiantis, Anglijoje gyvenę lietuviai buvo priversti stoti caristinės Rusijos ar Anglijos kariuomenėn. „Susilapiamoji“ nariai, kurių tada buvo per 200 jaunų vyrų, beveik visi buvo mobilizuoti. Draugija, netekusi daugumos narių, turėjo likviduotis.

Karui pasibaigus ir grįžus daugeliui buvusių „Susilapiamoji“ narių atgal į Londoną, nutarta draugiją atgaivinti: 1921 m. ji buvo atgaivinta ir pavadinta „Londono Lietuvių Pašalpinė Draugija“, kuri plačiau žinoma „Vienybės“ vardu. Ši organizacija veikia ir dabar.

Draugijos tikslas — savitarpinė pagalba. Ji šelpia susirgusius ar nelaimėn patekusius narius. Ligos atvejuje nariui pašalpa duodama 24 savaites metuose: 12 savaitių po 25 šil. ir 12 savaitių po 15 šil. Taip pat tam tikra suma skiriama nario laidotuviams. Nario mokestis 6 penai savaitėje. Metų pabaigoje, suvedus balansą, jei kasoje lieka pinigų, nariai juos savo tarpe po lygią sumą pasidalina. Draugijai gali priklausyti tikrai vyrai tarp 16—50 m. amžiaus.

„Vienybė“ seniau Londone gyvenančių lietuvių tarpe yra populiari ir turi nemažą narių. Tačiau Londone apsigyvenę naujieji ateiviai žiūri į ją skeptiškai ir retas kuris yra tos, tikrai kilnios ir naudingos organizacijos narys.

„RŪTOS“ DRAUGIJA

Nuo pradžios šio šimtmečio iki pirmojo pasaulinio karo, Londono lietuvių kolonijoje jau reikėsi gyvas ir veiklus organizacinis gyvenimas. Stigėsi viena po kitos įvairaus, daugiausia religinio bei ekonominio pobūdžio draugijos. Tačiau grynai kultūrinės organizacijos, kuri rūpintųsi kolonijos ir švietimo reikalais, ilgoką laiką nebuvo. 1910 m. būrelis iniciatorių, kun. K. J. Matulaičio paraginamas, įsteigė kultūros ir švietimo draugiją, kuriai davė „Rūtos“ vardą.

Draugijos tikslas — šviesti Londone gyvenančius lietuvius, ugdyti juose meilę tikėjimui ir savam kraštui, skatinti dorovę ir blai-vybę. Tam tikslui siekti, „Rūtos“ draugija nutarė Londono lietuvių tarpe platinti lietuviškas knygas ir laikraščius, rengti kultūrinių pramogų vakarėlius ir ypatingai kreipti dėmesio į jaunąją kartą, kad ji nenutautų ir neatitrūktų nuo savo tautos kamieno. Nutarta steigti vakarines mokyklėles, organizuoti chora, vaidybos grupę bei sporto ratelį.

Užsibrėžtasis „Rūtos“ tikslas buvo uoliai ir entuziastingai siekiamas. Nuo pat įsisteigimo iki didžiojo karo, „Rūtos“ draugija daug nudirbo švietimo darbe, ruošdama įvairias kultūrines pramogas, vaidinimus, meno šūpinius ir t. t. Draugija pranešė Lietuvos įėjusius šiuos laikraščius: „Viltis“, „Teatras“, „Pavasaris“, „Lietuvaitė“ ir kt.

Didžiojo karo metu, „Rūta“ dėl žinomų priežasčių turėjo sustoti veiksmis, o draugijos turtas atiduotas „Lietuvos Aukurai“ karo pabėgėliams šelpti. 1925 m. draugija tapo vėl atgaivinta.

Nuo to laiko iki II-jo pasaulinio karo, „Rūta“ buvo vyriausias Londono lietuvių kultūriniame gyvenime veiksnys. Kasmet ji ruošdavo Nepriklausomybės minėjimus, Motinos dieną, Tėvo dieną,

Dariaus-Girėno dieną ir kitus panašius minėjimus.

1930 m. ypatingai įspūdingai buvo paminėta Vytauto Didžiojo sukaktis.

Draugija, plėsdama savo veiklą, padidino biblioteką, įsteigė chora, dramos sekciją, kuri savo repertuare turėjo per 10 veikalių, iš kurių paminėtini „Amerika pirtyje“, „Aušros sūnūs“, „Vytautas pančiuose“ ir kt.

„Rūtos“ draugija Londono lietuvių kolonijai atliko didelį kultūros ir švietimo vaidmenį. Deja, dabar nors draugija veikia, bet jos veiklos kaip ir nematyti.

Praeityje „Rūtos“ draugijai daug nusipelnė šie Londono lietuvių kolonijos veikėjai: kun. K. J. Matulaitis, J. Sleznikas, V. Jurgaitis, A. Rudzevičius, P. Bulaitis ir kt.

Šiuo metu „Rūtai“ pirmininkauja J. Černis.

„SV. ONOS DRAUGIJA“

Vyrų savišalpinei draugijai „Vienybė“ sėkmingai veikiant, Londono lietuvių kolonijos moterys nutarė įsteigti tokios pat paskirties draugiją moterims. Pavadino ją „Šv. Onos Moterų Pašalpinė Draugija“. Ji yra įsteigta 1915 m.; tebeveikia ir dabar.

Tačiau „Šv. Onos“ draugija nesiriboją vien šalpos darbu. Ji gana plačiai reikėsi ir kultūriniame darbe. Kasmet rengdavo moterims iškylas į pajūrius, ruošdavo Motinos dienos minėjimus, vaikams Kalėdų eglutes, mokė vaikus bažnytinį lietuvišką giesmių. „Šv. Onos“ draugija glaudžiai veikė su Lietuvos Kat. Moterų D-ja ir pranešė tos d-jos organą „Moterį“.

Ir šiandien „Šv. Onos“ d-ja nėra apsnūdusi. Be savo tiesioginio šalpos darbo, ji gyvai reikėsi visame Londono lietuvių kultūriniame gyvenime.

„Šv. Onos“ d-ja vadovauja energinga, Londono lietuviams plačiai žinoma visuomenininkė, p. O. Liudžiuvienė, pirmininkaujanti d-jai jau nuo 1928 metų.

LIETUVIŲ SPORTO KLUBAS

Brestant gana gausiam Londono lietuvių kolonijos jaunimui, iš-kilo reikalas steigti sporto klubą.

1924 m. grupė iniciatorių patiekė mintį sporto steigimo reikalui. Naujajai organizacijai duotas „Šv. Kazimiero Sporto klubo“ vardas, kuris vėliau sutrumpintas į „Lietuvių Sporto klubas“. Šis klubas savo laiku turėjo daug narių ir aktyviai reikėsi sportiniame gyvenime. Kultūravo: futbolo, kriketo, dviratininkų, plaukimo ir stalo teniso šakas. 1935 m. klubas pridėjo leisti kūno kultūros ugdymui skirtą laikraštėlį „Apžvalga“ lietuvių ir anglų kalbomis. Tais pat metais klubą aplankė Atlanto rugalėtojas — lakūnas Feliksas Vaitkus, kurį klubo nariai išrinko amžinu garbės nariu. Sporto veiklai paskatinti ir sustiprinti, Londono „Lietuvių Sporto klubui“, Lietuvos Kūno Kultūros Rūmai suteikė kartinę piniginę paramą.

1938 m. Kaune įvykusioje Lietuvos Sporto Olimpiadoje Londono „Lietuvių Sporto klubas“ pasiuntė penkis geriausius savo sportininkus, kurie sporto varžybose gerai pasirodė, laimėdami tris sidabro ir vieną bronzos medalius. Rytinio Londono sporto apygardoje „Lietuvių Sporto klubas“ gerai žinomas ir anglų sportininkams. Savo apygardoje jis buvo vienas stipriausių futbole. 1950 m. rytinio Londono ketvirtosios apygardos stalo teniso varžybose liko nugalėtojas. Dabartinio metu, ap-

leidus Londoną kai kuriems veiklesniems sportininkams ir dėl kitų priežasčių, sporto klubo veikla apsnūdo. Tačiau klubo vadovybė imasi iniciatyvos sporto veiklą vėl suaktyvinti.

Šiuo metu „Lietuvių Sporto Klubui“ vadovauja sportininkas J. Bujauskas.

LONDONO LIETUVIŲ SOCIALINIS KLUBAS

Ilgą laiką Londono lietuvių kolonija, neturėdama nuosavos patalpos susirinkimams, negalėjo plačiau išvystyti savo veikimo, bei aptarti kolonijos reikalų. Veikusios tada draugijos, kaip „Vienybė“ ir kt. savo reikalus sprendavo privačiuose butuose, arba didesnėse alinėse, kur susirinkusieji, pasistatę po alaus stiklą, galėdavo po keletą valandų niekieno neklusdomi spręsti savo kolonijos organizacinius reikalus. Savaimė suprantama, tai buvo labai nepatogu, ir kolonijai kiek finansiniai sustiprėjus, veiklesnieji kolonijos nariai ragino tautiečius ieškoti atskiros patalpos ir steigti klubą.

1910 m. toks klubas, pagaliau, buvo įsteigtas. Jis pavadintas „Londono Lietuvių Socialinis klubas“, paprastai vadinamas „Parapijos klubo“ vadu.

Klubui laikinai buvo išnuomotos patalpos su bufetu ir susirinkimams sale, o vėliau tapo nupirktą metodistų bažnytelę, kurią pertvarkius ir atremontavus, „Londono Lietuvių Socialinis klubas“ turėjo jaukią ir erdvią būveinę.

Šis namas kainavo per 3.000 svarų, kurie buvo surinkti iš kolonijos gyventojų.

Deja, šioji patalpa dėl didelių mokesčių ir kitokių atsiradusių kliūčių negalėjo išsilaikyti ir Socialinis klubas šiame name išgyvenęs apie porą metų ir nuveikęs daug gražaus darbo, 1921 m. buvo priverstas likviduotis. Klubas, netekęs nuosavų patalpų keletą metų neveikė.

Netekus namo ir tuo pačiu susirinkimams salės, susitrukdė ir kitų kolonijos organizacijų veikla. Tad organizacijų vadovybės vėl kilo sumanymas surasti Londono Lietuvių Socialiniam klubui naujas patalpas.

Namas buvo nupirktas netoli dabartinės Londono lietuvių bažnyčios. „Socialinis Klubas“ atnaujino savo veiklą, kuri darbiai truko iki II-jo pasaulinio karo. Karas, atnešęs daug žalos visai Londono lietuvių kolonijai ir jos organizacijoms, ypatingai palietė Socialinį klubą. Klubas neteko viso savo, per ilgus metus rinkto turto — namų. Daug kartų vokiečių lėktuvams puolant Londoną, namas liko subombarduotas.

Tačiau energingi ir entuziastingi Londono lietuviai, užgrūdinti savo nepasisekimuose ir pergalese, rankų nenuleido. Karui pasibaigus ir gyvenimui sugrįžus į normalias vėžes, vieningai prisidedant visai Londono lietuvių kolonijai, išsigijo naujus namus.

Dabartinėse Socialinio klubo patalpose veikia baras su užkandžiais. Yra nemaža salė su scena. Visi didesnieji Londono lietuvių organizacijų rengimai naudoja šią salę. Čia nuolat savo meninius parengimus ruošia L. L. Meno Sambūris, čia kasmet įvyksta DBL S-gos metiniai suvažiavimai ir kitokios vietinių organizacijų pramogos bei susirinkimai.

Londono Lietuvių Socialiniam klubui šiuo metu pirmininkauja nenuilstamas visuomenininkas p. P. Bulaitis.

LONDONO LIETUVIŲ FEDERACIJA

Ši organizacija įsikūrė 1932 m. ir yra pati jauniausia Londono lie-

LIETUVIAI

Iš mūsų kultūrininkų veiklos — rašytojai Brazdžionis ir Jankus tvarko savo raštus. Juk ruošia spaudai pasakas apie Vinių, St. Būdavas rašo romaną „Rapolas Gelžinis“. Prel. Juras dar šiemet išleis kelis vertingus veikalus, taip pat dar šiemet bus išleista didžiulė dr. Z. Ivinskio studija apie Merkeli Giedraitį, kuriai panaudojama dar niekados netirinėta medžiaga, A. Škema baigė dramą iš bolševikų okupacijos Lietuvoj, pavadintą „Paskutinis tardymas“. Arkiv. Skvireckas baigė perredaguoti visą šv. Raštą, kuris bus išleistas patogaus nedidelio formato leidiniu.

Gen. V. Nagius, Karo muziejaus kūrėjas, jau sulaukęs 71 metų amžiaus, gyvena Willoughby, Ohio ir savo energiją stengiasi nukreipti į rūpinimąsi Lietuvos Karo Invalidais bei planuoja, kaip, sąlygoms atsiradus, bus sėkmingiau į Lietuvą grąžinti Karo Sanitarijos personalą.

Kanadoje nuo šių metų pradžios Lietuvos ir Estijos universitetų inžinierių diplomai pripažinti lygiais su Kanados, Anglijos ir kitų kraštų un-tų diplomais. Prie to prisidėjo geras baltų inžinierių vardas.

Maironio raštai, kurie turėjo būti išleisti „Lux“ leidyklos Vokietijoje, dabar leidžiami Romoje. Pirmą tomą sudaro lyrika. Redagavo Bern. Brazdžionis.

Dail. V. Petravičius laimėjo Meno Instituto Alumni Association premiją už lino raizinį „Mano tėvų šalyje“.

tuvių senosios išeivijos. Londono Lietuvių Federacijos tikslas — vienyti visų Londono lietuvių organizacijų veiklą. Padėti visoms organizacijoms bei draugijoms plėtoti savo veiklą, derinant veikimą, kad per neapsižūrejamą vieną organizaciją nekenktų kitai. L. L. Federacija atstovauja visai organizuotai lietuvių kolonijai. Ji stengiasi palaikyti kolonijos lietuvių tarpe lietuviškas idėjas ir kovą prieš lietavybę kenksmingus reiškinis.

Anksčiau, kada Londono lietuvių kolonijoje buvo daug įvairių organizacijų bei draugijų ir jos reikėsi gyva veikla, L. L. Federacija atliko didelį vienyjimo ir lietuviškos palaikymo darbą.

Prieš keliolika metų Londono lietuviai per savo organizacijas palaikė glaudžius santykius su savo senąja tėvyne Lietuva. Buvo padaryta keleta ekskursijų. Kai kurie tėvai siuntė Lietuvos vaikus mokyti. Pranešama, nemaža Lietuvojeėjusių laikraščių. Londono lietuvių organizacijos gyva rėmė Vilniaus Vadavimo S-gą ir Ginklų Fondą.

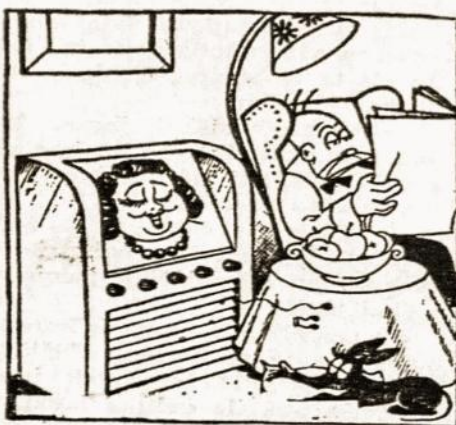
Anglijoje gyvendami stengėsi populiarinti lietuvių tautą ir Lietuvą anglų visuomenėje. Ypač anglų katalikų tarpe, nes su jų organizacijomis Londono lietuviai palaikė ryšį.

Deja, dabar pirmykščio organizacinio kūrybingumo ir entuziazmo nebėra. Senieji kolonijos gyventojai baigia išmirti. Miršta ir jų draugijos. Daugelio jų vaikų gerokai nutautę. Maža kalba gimtąją tėvų kalba. svetimos jiems ir jų tėvų organizacijos bei jų siekliai.

Naujai atvykę ir Londone apsigyvenę lietuviai taip pat nesisidimi senosios kolonijos organizacijomis ir jų pastangų neremia.

Tenka manyti, pasitraukus nuo šios žemės paviršiaus senajai generacijai, su jais kartu užges ir jų tiek daug metų ugdytos, kupinos tėvynės meilės ir meilės savam tikėjimui organizacijos. M. K. Jus

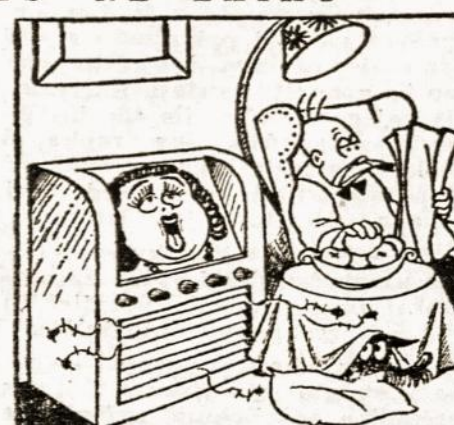
DAINAVIMAS NE LAIKU

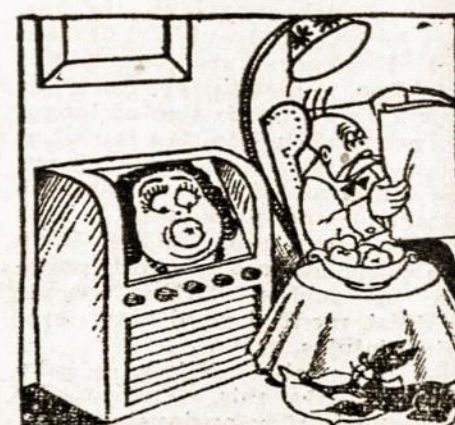
Zibalas, karas ir bolševikai... Pasauly vyksta keisti dalykai. Anglus Malajuos žudo banditai. Trumans siunčia patrankas Titui.

Reičas jau turi fiurerį naują. Kinijos miestuos liejasi kraujas. Vyksta žudynės dar negirdėtos. Vargdienių rojus ir laimės vietojo.

Darbiečių frontas braška povaliai. Sapnuoja sostus buvę karaliai. Kariai be rankų grįžta. be kojų. O ta solistė dainas dainuoja...

Dabar lai rėkia, lai balsą rodo. Tiems, kuriuos žavi senmergės. Kurios kvailiausi romansai gundo. Kurie apkurtę benamių skundul.

SVETURA

Prof. J. Kaminskas, VLIKo narys, liepos 27 d. išvyksta į JAV. Ten bus porą mėnesių.

Bostono miesto gatvėmis buvo vežamas rusiškas gyvulinis vagonas, su spygliuotomis vielomis užraizgytomis durimis. Jis pavaždavo sąlygas, kuriose tremiami pabaltiečiai.

Stralsnio apie ryškiąsias asmenybės konkursą, kurį buvo pasakėles Draugo dienraštis, laimėjo prof. S. Kolupaila, parašęs straipsnį apie kan. J. Tumą-Vaižgantą.

Dail. Č. Janušas Brooklyn, pradžioje dirbtį savo specialybės darbą. Šiuo metu jis dekoruoja naujai besikuriantį Pranciškonų vienuolyno Brooklyn patalpas ir koplyčią.

Liezo apylinkės lietuviai liepos 11 d. palaidojo Valentiną Gajauską 25 m. amžiaus. Jis buvo gimęs Lietuvoje, bet užaugęs Belgijoje; mirė po ilgos ir sunkios ligos. Tėvas buvęs Lietuvos kariuomenės karo valdininkas, motina — veikli Liezo apyl. valdybos narė. Jie atvyko į Belgiją prieš 20 metų.

Belgijoje, tarp kitų knygų, sėkmingai platinama buv. Liezo apylinkės kapeliono kun. Dr. Gaidos knyga „Išblokštasis žmogus“ — apie benamio žmogaus dalį.

J. ir A. Mekų ir D. Šulalčio išteigta MSM filmų b-vė Brooklyn šiuo metu filmuoja įvairius lietuvių kultūrinis įvykius ir ruošia ilgesnį filmą apie Brooklyn (Williamsburgo) lietuvių gyvenimą. Filmų demonstravimas bus pradėtas nuo ateinančio rudens.

SUNKIOS VALANDOS

AURIMAS

Automatų tankūs šūviai.
Pamiškėj girdėti.
Išvartyti kiemo vertai,
Atrakintos kietytys.

Sprogsta už ganyklų minos,
Ir žmogus — be žado:
Rudmarškinis bėra žirgą
Pasimovęs veda.

Ryšulėlių ryšulėliai,
Kūdikis ant rankų.
Žmonės niekniekius, o Dievas
Ašaras jų renka.

Likit sveikos, namo sienos,
Kur netruko nieko.
Vien Kančia tik pasoginė
Čia sargyboj lieka.

Apsiniaukia vyro akys,
Maunasi kepturę
Ir į žmoną ir į sūnų
Lyg apstulbęs žiūri.

Jis ramina juos ir sako:
— Kada nors pareisim,
Gal pavasariui prašvitus,
Pumpurai kai skleisis...

Štai jau baigiasi palaukė
Aukso vasarėjus.
Nei kaimynai, nei kūmutės
Grįžti nebemoja.

Ir artojas pilksermėgis
Pabučiuoja žemę,
Ulytėlės garso dūmams
Žydrą dangų remiant.

Pežegroja šeiminkė
Savo margą dvarą,
Lyg iš rojaus Visagalis
Būtų juos išvaręs.

O paskui — šalti barakai,
Kukuruzai, silkės.
UNRRA šaunią audėjęle
Skudurais apvilko.

Linksmynasi paukštuzėliai,
Savo lizdą radę,
O benamiams galingieji
Šimtą laisvių žada...

Saldumynais, rubliais, laimė
Gundo bolševikas,
O tėvynėj partizaną
Nužudyti tyko.

Vėl kelionė su kuprinėm,
Vėl miglotos viltys.
Kitas ponas, kita kraštų
Pataria pamilti.

Ūkininkas verda plieną,
Lovo rankos gelia,
O sūnelis klausia mamą,
Kur namoliai keliais...

JAU PASIBAIGĖ
pirmojo pusmečio prenumerata

ARGENTINOS LIETUVIAI MENININKAI

Jau iš seniau Argentinos lietuvių kolonijoje buvo keletas menininkų: gabių scenos mėgėjų, muzikų, chorvedžių, ir dailininkų. bet paskutiniiais metais iš tremties atvykęs gražus jų būrys senųjų eiles žymiai papildė. Iš senųjų ateivių dauguma tos srities veikėjų buvo be aukštesnio vienos ar kitos meno šakos išsilavinimo arba tik talentingi meno mėgėjai. Jų dėka prieš dvidešimt metų į Argentiną atvykus keliolikai tūkstančių Lietuvos jaunimo, buvo išgelbėti nuo paskendimo svetimųjų jūroje. Tie menininkai, susibūrę į ratelius ir pavieniai, ėmėsi lietuviškoje kolonijoje dirbti ir tuo būdu tūkstančius lietuvių sutraukė į organizacijas bei kitus kultūrinius vienetus, kuriuose jie pasiliko iki šių dienų. Jei ne minėti menininkai, tuometinė kiekvieno lietuvių sunki materialinė padėtis būtų ji nubloškusi į svetimųjų tarpą ir privertusi pamiršti viską, kas lietuviška.

Nors nedaug tremtinių menininkų po antrojo pasaulinio karo pateko į Argentiną, bet beveik visi su tam tikru profesiniu pasirodymu ir savo gabumais bei ne nuilstama kova dėl profesinio darbo, į kolonijos gyvenimą daug gera įnešė ir ją išgarsino. Argentinijoje verstis kiekvienam amatininkui pagal savo profesiją nedraudžiama, jei jis gali savo profesiją įrodyti, bet muzikai ir kiti menininkai, norėdami tuo amatu verstis, turi būti atatinamos profesinės sąjungos nariai. Čia nevienas susidūrė su keblumais, nes vykstant į Argentiną, kad lengviau būtų įvažiuoti, kai kurie paslėpė savo tikrąją profesiją. Dabar, stojant į profesinę sąjungą, reikalauja įvažiavimo dokumentų, ant kurių nevisi turi užrašę tikrąją profesiją. Tokiais atvejais tenka mokslu ar praktikos dokumentais įrodinėti. Įrodžius priimami į profesinę sąjungą ir turi teisę dirbti savo profesijos darbą. Atrodo, kad jau visi, kurie norėjo įstoti į profesinės sąjungas ir jas yra priimti.

Daugiausiai lietuvių vardą Argentinijoje išgarsino gabūs pianistas Andrius Kuprevičius ir smuikininkė Elena Kuprevičiūtė. Šių garsių muzikų koncertai dažniausiai būna puikiaisuose Buenos Aires teatruose, salėse ir rinktinėi publikai. Sunku šiandieną būtų suskaičiuoti kiek pianistas A. Kuprevičius nuo atvykimo iš tremties yra davęs koncertų Buenos Aires visuomenei ir lietuvių kolonijai. Be to, jau daug tokių koncertų davė įvairiose Argentinos provincijos vietose, kur buvo nepaprastai gerai spaudos ir meno kritikų įvertintas. Taip pat daug kartų koncertavo per radiją.

Be vadovavimo Lietuvių Tautinio Ansamblio chorui, A. Kuprevičius dažnai rengia koncertus lietuviams, duodamas progos pažinti muzikos meną. Paskutinis jo koncertas lietuviams įvyko Lietuvių Klube liepos 7 ir 8 d., kur gausiai susirinkusi rinktinė lietuvių publika skendo pasaulinės muzikos melodijose. Čia pianistas meistriškai išpildė pasaulinių muzikos kūrėjų kompozicijas, k. a.: J. Haydn, Fr. Schubert, Cl. Debussy, M.K. Čiurlionis, Fr. Chopin ir Fr. Liszt. Kai kuriuos dalykus, turėjo pakartoti, nes salėje nenuėjo daugelis plokštumų.

Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė neseniai Buenos Aires teatre „Odeon“ davė smuiko recitalį. Šį kartą smuikininkei puikiai pa-

sisekė patraukti publikos simpatijas ir susilaukti audringų ovacijų. Be gausios argentiniečių publikos, dalyvavo nemažas būrys lietuvių, tačiau galėtų dar daugiau atsilankyti. Pažymėtina, kad tiek pianistas A. Kuprevičius, tiek smuikininkė El. Kuprevičiūtė visur ir visuomet prisistato kaip lietuviai. Visi meno kritikai spaudoje pabrėžia, kad šie muzikai yra Tėvynės netekę ir tokį aukštą muzikinį lygį pasiekė sunkiausiomis gyvenimo ir mokslų sąlygomis.

Be šių muzikų, lietuvių kolonija didžiuojasi elle kitų. Pavyzdžiui: muziku Vytautu Balčiūnu, kuris atvykęs į Argentiną ėmėsi organizuoti šokių orkestrą ir nugalėjęs visus sunkumus, šiandieną žavi savo darbo vaisiais kiekvieną šokėją ir lengvosios muzikos mėgėją. Tik jo dėka, lietuvių jaunimas Lietuvių Klube linksmiai praleidžia laiką ir nekantriai laukia šeštadienio.

Muzikai L. Jakavičius ir Radionovas nemažai užsitarnavo lietuvių pagarbos ankrčiau grodami V. Balčiūno suorganizuotame orkestre, o dabar garsina lietuvių vardą grodami pirmaeilį Buenos Aires kavininių orkestruose.

Scenoje su vaidinimais dažnai pasirodo Buv. Kauno Valstybinio Teatro aktorė B. Kerbelienė, kuri vaidina svarbiausias roles ir veikalus režisuoja. Be to, ji neseniai gavo darbą italų teatre, kaip artistė. Nemažai lietuvių scenoje anksčiau pasirodė Vilniaus Dramos Teatro artistė J. Kuncaitienė. Dabar ji išvyko gyventi į tolimą Kordobos miestą, kur jos vyras dirba kaip bakteriologas, o ji studijuoja Kordobos universitete kalbas.

Be išvardintų menininkų, Argentinijoje yra dar visa eilė vertų menininko vardo lietuvių, kurių nenuilstamu darbu gali puikiai klestėti menas. **L. Kančauskas**
Buenos Aires, 51.VII.13.

PAGRĖBSTAI

„AMBASADORIAI“

Laikraštinkai, pasigavę tikro ambasadoriaus mestą labai gražią ir vaizdingą sąvoką, dažnai pakalba apie mūsų ambasadoriškas pareigas. Ta sąvoka jau naudojosi ir iškilmingųjų minėjimų prakalbininkai. Iš tiesų, graži ir prasminga sąvoka! Ne konsulai, ne ministeriai užsienyje, bet patys reikšmingiausieji krašto reprezentantai — ambasadoriai! Titulas, kuris iš jį turinčio asmens labai daug reikalauja.

Jei sakytume, kad visa, ką mes tarp svetimųjų darome, stengdamiesi išsiskirti ar net ir be jokių pastangų, yra ambasadoriavimas, tai dažnas mūsų gali pretenduoti į šitą garbingą vardą.

Įlipk tik į autobusą, kur važiuoja keletas lietuvių. „Ei, ei! — iš vieno kampo“, ei, ei! — iš kito. Ne pasikalbėjimas, o greičiau riksmas, kuris rėžia ausį, išsiskirdamas iš visos autobuso aplinkos. Šiaip jau keleiviai, kurie nevaidina jokių išskirtinių reprezentantų, kalbasi prislopinę balsu. O mūsų „ambasadoriai“ tam, rodos, ir nešioja šį garbingą titulą, kad galėtų rėkauti, kalbėti vienas kitą prarėkdamas, šūkauti, žvangti. Sužiūra keleiviai iš visų pusių. Kažkokia nauja giminė. Gal iš Afrikos, Tshkedžio Khamos ar Nkrumso giminačiai? Ne! Pasiklausk! Ir pasiklausia. Lietuvių! Pavergtos tautos ambasadoriai!

Mačiau moteriškę, kuri įsėdo autobuso, patėko šalia senuko anglo, persimetė pora žodžių ir tuojau išsitraukė rodyti savo fotografijas, kuriomis ji šūkaudama apibėga visą fabriką. Ji šūkauti visada, šūkauti ir rėkauti. Kai pietų metu nutyla visas fabrikas, dalis darbininkų būreliais išsiskirsto visais pakampiais ir tylėdami poilsiauja. Ne visada jie tyli: patyli ir vėl pakalba, tarytum tie mūsų senieji lietuviai, kurie, sako, pakalbėdavo ir vėl išgerdavo. Taigi ir tie, tarp kurių ambasadoriavame, patyli ir vėl pakalba, bet savo kalbomis toli gražu nesistengia atkreipti dėmesį. Mat, eiliniai piliečiai, ne ambasadoriai, o tegu tik įeina šita ar kita į ją panaši ambasadorė ar ambasadorius — visas fabrikas skamba, visa poilsio tyla žmonėms velniop nueina, ir prie mūsų ambasadorystės nepratusios ausys,

IŠ MŪSU GYVENIMO

DAŽOMA LONDONO LIETUVIŲ BAZNYČIA

Londono lietuvių bažnyčia, vienišė D. Britanijos lietuvių bažnyčia, šiuo laiku perdažoma. Dažomas jos tik vidus. Tačiau, tas darbas, kuris numatyta šiuo užsiėmimu atlikti, yra daugiau, kaip eilinis perdažymas, nes tuo pačiu žygiu norima bažnyčiai suteikti meninį ir lietuvišką pobūdį. Vadinasi, tuos dalykus, kurių iki šiol buvo pasigendama.

Kuomet išliko bažnyčios perdažymo reikalas, klebonas ir parapijos komitetas klausimą pastatė iš karto ant teisingo pagrindo, nes tokį darbą geriausia gali atlikti tik savi dailininkai, vadinasi lietuviai.

Nežiūrint emigracijos, dar šiuo laiku pavyko D. Britanijoje rasti lietuvių dailininką, p. Dargį, kuris ėmėsi Londono lietuvių bažnyčią dekoruoti.

Darbas pradėtas pereitos savaitės gale. Dabar bažnytelė pilna pastolių. Ir taip bus keletą mėnesių, kol pasibaigs dekoravimo darbai.

Didžiausia šios bažnyčios vertybė, tai Altoriaus paveikslas, kuris yra bareljefiniu būdu iš medžio padirbtas, šiai bažnyčiai per didelė. Dėl to didelę dalį dengia altorius ir tuo būdu mažina meniškąjį išpūdį. Gailla, kad anais laikais, kuomet buvo statomas altorius, neatsižvelgtą šio dalyko ir Altorius pastatytas per aukštai. Jei galima būtų dabar, dekoruojant bažnyčią šį dalyką pataisyti, būtų labai daug laimėta grožio ir meninės vertės atžvilgiu.

DBLS Centr. skyr. rugpiučio 19 d.

ruošia iškila į Windsorą plįj
Kelionė kainuos 15 šil. Nori
važiuoti registruojasi iki rugp. 1
d. Centr. skyr. Lietuvių Namuose
ir sumoka kelionpinigius. Išvažiavimo laikas ir kita bus pranešta
vėliau. Centr. skyr. valdyba

Statomi ir vargonai. Tačiau jie vis dar neužbaigti. Iš viso bus septyni balsai, dabargi yra tik keli.

L. L. MENO SAMBŪRIO SUSIRINKIMAS

Liepos 13 d. buvo Londono Lietuvių Meno Sambūrio susirinkimas. Svarstyta organizaciniai reikalai. Ta proga valdyba painformavo ir apie finansinę būklę. Šiemet pajamų turėta 103 svarai, o išlaidų — 88. Sambūris turi išsigijęs gražaus turto, kaip drabužių, dekoracijų, baldų ir kita ko, kas kaštavo 54 svarus. Tačiau tikroji turto vertė yra didesnė, nes tiek buvo verta tik medžiaga, tuo tarpu gamybos išlaidos nepaskaičiuotos, nes sambūrio dalyviai tuos daiktus patys dirbdinosi.

Iš pranešimų paaiškėjo, kad lietuvių tarpe esama destruktivaus gaivalo, kuris skleisdamas gaudus ir šmeižtus prieš veiklesnius sambūrio narius siekia kultūros darbui pakenkti. Pasisakyta reaguoti prieš tokias pareiškas ir valdybai pasiūlyta konkretus būdas, kaip ji turėtų tokiais atvejais pasielgti.

Ryšium su emigracija sumažėjo sambūrio dalyvių skaičius. Išvyko keletas vaidlių ir keletas choristų. Susirinkimas pareiškė pageidavimą valdybai kad ji dėtu pastangas pritraukti į sambūrį naujų pajėgų, jei nebus žmonių vietoje. tai kvietis iš kitur. Sambūri reikia būtinai papildyti, nes tik tada jis galės lietuvių Londono reprezentuoti. (H)

IŠ KETTERINGO

Ketteringo apylinkės lietuvių su dideliu gausiu išsijėdėjo p. Antaną Žukauską, švykstantį gyventi į Londoną.

I Ketteringą p. Žukauskas atvyko prieš 4 metus. Atvykęs ėmėsi organizuoti DBLS skyrių. Jo veiklai be pertraukos jis ir vadovavo pirma būdamas pirmininkas, o vėliau — išdininkas.

Būdamas jautrus lietuvių ir didelio takto vyras, p. Žukauskas ne kartą sėkmingai ėmėsi „taikintojo“ pareigų, suderindamas susikirtusių visuomenininkų ar nesugyvenančių kaimynų nuomonų skirtumus.

Ketteringo skyriui jo netekimas bus sunkus nuostolis, tačiau žinojimas, kad jis ir toliau dirbs mūsų bendruomenės reikalams, verčia užmiršti „parapijos nuotolis“ ir linkėti jam sėkmės. **A. P.**

BAŽNYČIOS NAUDAI

LOTERIJOS LAIMĖJIMAI

Liepos 14 d. Londone, Lietuvių parapijos salėje, įvyko loterijos, surengtos bažnyčios pagrazinimo naudai, laimėjimų traukimas. Ta proga atsilankė gana daug žmonių.

Laimėjo šie numeriai: 5877 — radio aparata, 5034 — rank. vyr. laikrodis, 402 — rašom. mod. plunksna, 6232 — mot. rankinuką, 1821 — skustuvą, 3004 — žiebtuvėlį, 1450 — odinę piniginę, 2033 — tualetinius reikmenis, 6048 — odinę cigaretinę, 4452 — foto albumą. (t.)

GABUS LIETUVIUKAS

Antanas Parulis, 7 m. amžiaus Londono lietuvių J. ir M. Parulių sūnus, laimėjo dailiaraščio varžybas. Šiose varžybose dalyvavo per 20.000 vaikų, bet dovanos buvo skirtos tik 50, vadinasi, Antanukas yra vienas tarpe 50 gabiųjų vaikų.

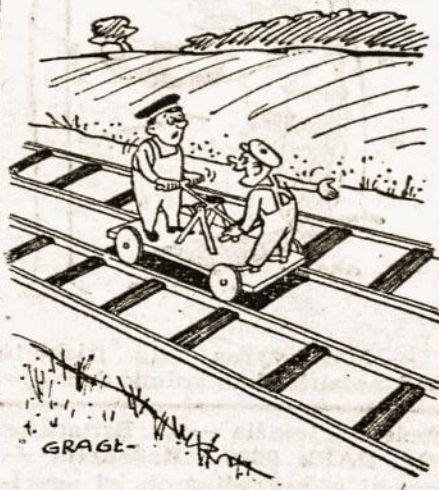
P. Parulių šeima gyvena Iforde, priklauso senesniajai emigracijai, yra kultūringa, domisi lietuviška visuomeneine veikla ir lietuviškos kultūros darbu, kurį ir remia. (s.)

MENO SAMBŪRIO NUOSTOLIS

Liepos 1 d. iš Nottinghamo į JAV išvyko Vincas Jonkaitis, vienas darbštesniųjų ir drausmingesniųjų Nottinghamo Lietuvių Meno Sambūrio veikėjų ir dalyvių. Malonaus bičiulio ir ištikimo bendradarbio išleistuvėse dalyvavo gausus būrys jo draugų, Sambūrio dalyvių ir visuomenininkų.

Linkime mielam Vincui anapus Atlanto patogiai isikurti. Taip pat linkime sveikatos, laimės ir ištvermės sėkmingai darbuotis tėvynės Lietuvos laisvei ir jos garbei. (p. k.)

Lietuvaite, jei tau nusibodo svetimame krašte vienišai gyventi ir jei nori turėti gerą gyvenimo draugą, tai prašau rašyti 32 m. lietuviui. Patiksim — apsisveim. Ident. Card 105213 c/o F. R. Hiperson & Son Ltd., RAF Station, Merryfield, Ilminster, Somerset.

— Jurgi, ar tu nemanai, kad mus traukinys gali sutriuškinti?
— Nesamone, joks traukinys šita vieta nevažiuoja.

TRUMPOS NAUJIENOS

* Apie 70% D. Britanijoje suvartojamos arbatos atvežama iš Indijos, bet ir apie 100 milij. svarų įsivežama ir iš Ceilono. Tačiau šiemet nesitikiama šio kiekio gauti, nes to krašto arbatos tiekėjai nori jos kainą pabranginti.

* Popiežiaus gvardija susideda iš 100 karių, samdomų Šveicarijoje. Šiuo laiku jie reikalauja padidinti atlyginimą, nes dabartinis, mokamas italų liomis, sudaro apie 50 dol. mėnesiui, yra žemas, ir neužtenka pragyvenimui.

* Amerikoje rengiamos dvi naujos pėstininkų divizijos pasiųsti į Europą. Joms atvykus, Europoje, gen. Eisenhowerio žinioj, bus 6 Amerikos divizijos.

* Bao Dai'us, vietmino, Indokinijos, krašto karalius, ryšium su padidėjusia ginkluoto komunizmo grėsme, paskelbė visuotiną gyventojų mobilizaciją.

* Rumunijos ir Bulgarijos komunistinės valdžios min. pirmininkams Krenlims atėmė galią pareigas eiti. Bulgarijoje pirm. pareigas eina vicepirmininkas, o Rumunijoje jo vardą patvarkymus duoda Rusijos ambasadorius.

* Filipinuose žvejai sugavo labai didelį vėžlį. Jis svėrė 220 svarų ir, žinovų nuomone, turėjo apie 500 metų amžiaus.

* Švedų spaudos žiniomis, prancūzų komunistų vadas Thorez'as, prieš keletą mėnesių į Rusiją nugalėtas kaip visiškas ligonis, po operacijos Kryme miręs. Tačiau šis faktas viešai dar nepaskelbtas. Thorez'as buvo 51 m. amžiaus ir prancūzų komunistams vadovavo 21 metus.

* Amerikos senato užsienio reik. komisijos narių grupė apėmė vakarų Europos sostines, jų tarpe ir Madridą. Laikė šios kelionės jie nori susirinkti duomenų apie vak. Europos ūkinę galimybę ir ginklavimąsi, kurie bus reikalingi svarstant Amerikos pagalbos suteikimo užsienio kraštams įstatymą.

* Bedarbių skaičius D. Britanijoje nuosekliai mažėja. Gegužės 21 d. jų buvo 215.700, o birželio 18 d. — tik 190.800.

* Brazilijos valdininkai, neseniai atidarę diplomatinį paštą, adresuotą komunistinės Lenkijos atstovybei Rio de Žaneire, rado tris tonas komunistinės literatūros, kuri, per agentus, būtų buvusi Brazilijoje paskleista.

* „Life“, didelis ir labai prasiplatinęs Amerikos iliustruotas žurnalas rašo, kad dar didžioji gen. Eisenhowerio kariuomenės dalis tebėra popierio. Žurnalo nuomone, D. Britanija gali būti milžiniškas lėktuvnešis, iš kurio galės pakilti dideli bombonešiai kiekiai.

* Londono spauda daug rašo apie Windsore pagrobtą 7 m. amžiaus mergaitę ir nužudytą. Vieną mergaitę mėginta buvo pagrobti ir Hampsteade, bet išgelbėta. Matyt, kad tai yra kažkokio maniako darbas, kurio policija dar nesusekė.

* Du aukšti Amerikos užs. reik. min. valdininkai: J. P. Davies, užsienio politikos planuotojas ir O.E. Chubb'as, Kinijos reikalų biuro direktorius, kaip nelojalūs, nušalinti iš pareigų.

* Maroke šiuo laiku statomi trys Amerikos aviacijos aerodromai. Jie yra: Sidi Slimane, Nova-ceure ir Bel Ksire.

* Pretorijoje (Pietų Afrika), šaukiama Afrikos gynybos reikalams svarstyti konferencija. Joje dalyvauti pakviesta: D. Britanija, Prancūzija, Belgija, Portugalija, Abisinija, Liberija, Egiptas, Sudanas ir Pietų Afrika. Tačiau Egiptas atsisakė dalyvauti.

* Liepos 13 d. Bremerhaven'e, vak. Vokietijoje, iš laivų išlipo dalis į Europą atsiųstosios Amerikos šarvuotos divizijos Amerikos iguloms Europoje sustiprinti.

* Australijai reikia geležinkelininkų. N. Valijos vyriausybė pasiuntė į Europą Emigracijos departamentą direktorių ir geležinkelų valdybos atstovą, kad jie D. Britanijoje ir kituose vak. Europos kraštuose surastų 8.000 vyrų geležinkelinių ir paprastų kelių darbus.

* Amerika atsakė Vengrijai tuo pačiu mastu. Už pareikalautus atsaukti du Amerikos diplomatus iš Budapešto, pareikalavo atsaukti du vengrų diplomatus iš Vašingtono.

* Laikė šio pusmečio JAV liejyklos išlaidos 52.273.000 tonų plieno arba daug daugiau, kaip

visi pasaulio kraštai išliedina per ištisus metus.

* Šiaurinėje Nepalio daly, Indijos pasieny, vėl kilo ginkluotas sukilimas. Jo malšinti buvo paskiesta ir Indijos kariuomenė, kuri veikdama su Nepalio kariuomene, atstatė tvarką.

* Italų policija tebekolombauja atradinėdama slapčius komunistų ginklų sandėlius. Birželio mėn. ji surado 88 kulkosvaidžius, 186 šautuvus, daug revolverių, 2 radio siųstuvus, 75 kilogr. sprogstamosios medžiagos ir kitokių karinių reikmenų.

* Popieris visam pasauly brangsta ir jo kiekis spaudai mažėja. Kylant popierio kainai, brangsta ir laikraščiai. Pav. prancūzų laikraščiai kainą šiomis dienomis dar kartą padidinta.

* Liepos 15 d. Londono Leedso traukiny, netoli Londono kilo gaisras. Sudegė 4 vagonai. Nuo gaisro nukentėjo 21 žmogus, o 10 suteikta medicinos pagalba.

* Nuo liepos 29 d. D. Britanijoje bus sumažinta savaitinė lašinių norma iš 5 unc. iki 4 unc. 113 mėsos gaminių paskelbta naujos kainos. Kai kuriems gaminiams kaina padidinta iki 4 penų svarui, kai kuriems — mažiau.

* Seniausias JAV gyventojas J. Hard'as, minėdamas 110 gimtadienį, pareiškė kaip reikia pasiekti matuzeliško amžiaus. Jis patarė: sunkiai dirbti, nesijaudinti ir daug cigarų rūkyti.

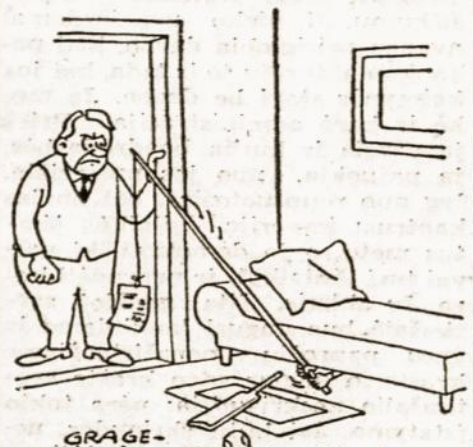
* Britų karo laivyno ministerija, vaduodamasi karo metais išleistais potvarkiais, sekvestravo du Lenkijai pastatytus D. Britanijoje tanklaivius, kiekvieną po 7.600 tonų talpos.

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTŲ PAGERBIMO AKADEMIJA

DBLS Coventry Apygardos valdyba, siekdama lietuvių visuomenėje nuolat gaivinti mūsų valstybingumą ir ryškinti Lietuvos Laisvės kovos vieningumo būtinumą, rygpūčio 5 d., sekmadienį, Coventry ruošia specialią Lietuvos Respublikos prezidentų pagerbimo akademiją. Jos metu paskaitomis bus nušviesta Lietuvos Respublikos prezidentų — Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus darbai Lietuvos Nepriklausomybei atstatyti, jų, kaip prezidentų, kūrybinis darbas Nepriklausomai Lietuvai ugdyti ir jų kova dėl Lietuvos laisvės, mūsų Tėvynę sovietams 1940 metais okupavus. Po paskaitų, kurias skaitys žinomi mūsų visuomenės veikėjai, bus specialinė meninė programa. DBLS Coventry Apygardos skyrių valdybos prašomos rugpjūčio 5 d. į šią akademiją suruošti ekskursijas Nariai ir nenariai kviečiami gausiai dalyvauti. Mes visi, šiandien gyveną emigracijoje, šios akademijos proga, turime parodyti savo gyvą valstybingumą ir pagarbą velionims Lietuvos Respublikos prezidentams, kurie kūrė Nepriklausomą Lietuvą, vadovavo mūsų valstybei ir ligi mirties kovoję dėl naujo vėl pavergtos Tėvynės išlaisvinimo.

Smukesnė akademijos programa bus paskelbta vėliau.

BDLS Coventry Apygardos valdyba

— Tėveli! Čia yra kaimynų sąskaita už jų išbyrėjusius langus.

„BRITANIJOS LIETUVIS“, savaitinis laikraštis. Redaktorius — K. Obolėnas, leidžia — D. Britanijos Lietuvių Sąjungos Centro Valdyba, 43, Holland Park, London, W.11. Telef. PARK 9699. Redakcija — raštus taiso bei trumpina savo nuožiūra. Nesunaudoti rankraščiai nesaugomi ir negrąžinami, jei nepridėtas pašto ženklas. Administracija: prenumeratoras kaina: D. Britanijoje — metams 32 šilingai, pusmetį — 17 1/2 šilingų, metų ketvirčiui — 9 šilingai. Užsienyje: metams — 5 U.S.A. dolerai. Skelbimai: Spaudos eilutė arba jos vieta — 1 šilingas. Adreso pakeitimas 1 šilingas.

Printed by LEOPOLIS Co. Ltd., 115, Shirland Rd., London, W.9. Tel. CUN 7295

KNYGOS, SPAUDINIAI

World Liberalism. Liberalų Internacinalo žurnalas Nr. 2. 1951 m. vasara. Kaina 1 šil. Metams — 4/6.

Šis žurnalas ligi šiol buvo žinomas vardu „The Third Force“. Jame visuomet daug vietos skiriama Sovietų pavergtiems kraštams. Naujausias numeris yra skirtas Skandinavijos kraštams ir greta to, Dr. Aruja meta žvilgsnį per Baltijos jūrą į tris laikinai netekusius laisvės kraštus. Straipsnyje „More in Hope than in Despair“ jis apžvelgia Estijos, Latvijos ir Lietuvos pergyvenimus nuo 1939 metų ir nurodo kiek pabėgėliai pasidarbavo kovoje dėl tautų laisvės. Pabėgėliai iš Baltijo kraštų pirmieji nurodė laisvam pasauliui pavojus, gresiančius iš Sovietų Sąjungos pusės.

Darbas. Kultūros ir visuomenės mokslų žurnalas Nr. 4, 1951 m. Bostono Liet. Darbininkų D-jos leidinys.

K. Bielinis rašo apie Prof. Augustiną Janulaitį, pasižymėjusį socialdemokratą studentavimo laikais. 1906 metais jis redagavo „Darbininkų Balsą“, kuris buvo leidžiamas Tilžeje, bet kiekviename numeryje buvo pažymėta „Published by J. Lizdeika, London“. Vėliau Janulaitis naudojo ir kitą slapyvardį — Naujokat.

„Darbas“ patiekia visą eilę kitų įdomių straipsnių.

„Technikos žodis“. Technikos Darbuotojų nepriklausomas populiarius mėnesinis laikraštis, Nr. 2. 1951 m. gegužės mėn., Chicago. Vyt. Karnėnas straipsnyje „Tapome Technikos Darbuotojais“ ragina visus mokytis technikos, įsigyti specialybę, ir iš to bus mums visiems daugiau naudos. Tame pat numeryje, be informacinės medžiagos, dar yra įdomus inž. J. Bulotės straipsnis apie Moderniąją metalurgiją, V. Tamošiūno — apie Išradimus ir gamtą, ir plati apžvalga apie mūsų studentų gyvenimą Išeivijoje.

„Technikos žodis“ Nr. 3. 1951 m. birželio mėn.

Šiame numeryje yra inž. Br. Galinio straipsnis „Civilizacija, kultūra ir technika“, prof. Kofupailos — „Dimenzinė analizė“, A.

DBLS Londono I skyr. valdyba liepos 21 d. 6 val. vak., 345a, Victoria Park Rd., salėje rengia

Dariaus-Girėno tragiškos mirties minėjimą

Programoje: p. A. Kaulėno paskaita ir meninė dalis, kurią atliks L. L. Meno Sambūris. valdyba

Virėjai ir namų ruošos darbininkai gali gauti darbo. Anglų k. žinojimas pageidautinas. Kreiptis: Continental Domestic Agency, 106, Edgware Rd., London, W.2. Tel. AMBassador 1422.

Mgr. Wanda Swiderska, atlieka mediciniškas kraujo analizes (Wassermann, Kahn), šlapumo, išaiškina ankstyvą neštumą, metabolizmą, ir t.t. 16, St. Gabriels Rd., London, N.W.2, tel. GLA 8776.

Išnuomojami kambariai London'e, geroje miesto daly, pavieniams ir dviems gyventi. Teirautis: „B. Lietuvy“ Nr. 14.

Sąjungos centre galima gauti Dr. V. Pietario „Algimantas“ I d., 7 šil., II d. 7 šil.

— Mano vyras taip išsiskaitė, kad nejaučia kas aplink dedasi.

Semėno — Fonovizija ir keletas kitų įdomių straipsnių

Technikos mėgėjai ir visi kas nori plačiau susipažinti su šiuo laikraščiu, prašomi kreiptis į Lietuvių Inž. D-ją Londone, Lietuvių Namų adresu. (jv)

Klajūnas, Nr. 1. 1951 m. birželis — liepa. Žurnalo formato, 16 pusl., su viršeliu, išeina kas du mėnesiai. Redaguoja Br. Daubaras, spausdina „Nidos“ spaustuve Coventry. Paskiro numerio kaina 2 šil. 6 p.

Turintis susideda iš publicistinių straipsnių, eilėraščių, istorinio pobūdžio dalykų, beletristikos ir jūmorio skyriaus, kurį atstovauja „Apuokas“.

Kiekvieno naujo lietuviško spaudinio pasirodymas vakarų pasauly šiais laikais džiaugsma kelią spaudos mėgėjui. Juo labiau sveikintinas toks dalykas D. Britanijoje ir dar tokiu metu, kada dažnas lietuvis yra pasiruošęs arba jau ruošiasi iš šio krašto išvykti.

SKAUTISKUOJU KELIU

Ką pasimti stovyklon

Iš vietinės maisto įstaigos (Food Office) pasiimti vienos savaitės racionavimo kortelę (Emergency Card), kurią gausite pateikę miltai įstaigai maisto knygėlę (Ration Book).

Patalynė: pagalviuką, porą ar vieną šiltesnę antklodę, porą paklodžių ir prastesnę antklodę pasiėsi.

Valgymo įrankius: puoduką, lėkštę, šaukštą, peilį ir šakutę. Rankšluostį, muilą, dantims šepetuką.

Tvarkingą uniformą. Atsimink Sese ir Broli, kad mūsų uniforma skiriasi nuo anglų skautų uniformos; kiekvienas tavyje pažins užsienietį skautą. Todėl vykdamas uniformuotas į stovyklą elgis taip kaip dera geram lietuvių skautui. Būk paslaugus, mandagus ir žvalus.

Stovyklon į Darley Moor, Nr. Ashbourne renkamės liepos 28 d. nuo 12 val. Iš Ashbourne geležinkelio stoties hotelio važinėja autobusai į Darley Moor, kurių išėjimo laiką esu paskelbęs pereltam „B. Lietuvy“.

Išėjo Nr. 1, L.S.B. Anglijos Rąjono informacinis biuletenis „Būdėkime!“ Vienetų vadovai bei pavieniai skautai kreipiasi žemiau nurodytu adresu, pranešdami kiek egz. jiems siuntinėti: Fidleris, 6, Simons Terr., Westminster St., Nottingham.

Yra išsiųsta iš Amerikos įvairių lietuviškų skautiškų ženkelių, kurių bus galima gauti stovykloje, todėl prašau Sese ir Brolius tuo reikalu iki stovyklos mane nesikreipti.

Skt. K. Vaitkevičius

SPORTAS

KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Liepos 6 d. Halifaxe „Vilnius“ laimėjo prieš „Sarūną“ 89:24 (41:14), o liepos 7 d. Manchesteryje „Kovo“ su „Nemunu“ susitikimas baigėsi koviečių pergale 38:28 (21:11).

Pastarosios rungtynės „Sarūno“ ir „Nemuno“ komandoms buvo paskutinės šių metų pirmenybėse, kuriose jos išsikovojo tik po vieną laimėjimą ir kiekviena pelnė po 4 taškus. Kadangi abi komandos turi po vienodą taškų skaičių, dėl to jas paskirstyti vietomis galima bus tik pasinaudojant Frepšų santykiu, kuris „Nemuno“ yra 0,7, o „Sarūno“ — 0,3. Taigi matome, kad „Nemunas“, turėdamas aukštesnį krepšų santykį, užtikrino sau trečią vietą, o „Sarūnui“ iiko ketvirta.

Paskutinės ir pačios svarbiausios šių pirmenybių rungtynės tarp Manchesterio „Kovo“ ir Halifaxo „Vilniaus“ įvyks liepos 28 d., 16 val. Manchesterio YMCA patalpose. Peter St. Čia bus išaiškintas mūsų 1951 m. krepšinio meistris ir užbaigtos šiu metų krepšinio pirmenybės. J. B.

GAIVOSUKIAI

Galvosukis Nr. 35 (1 t.)

Dviratininkas nuvažiuoja vieną km. prieš vėją per keturias minutes, grįžta pavėjui per tris minutes. Per kiek laiko jis pravažiavo tą atstumą ramia diena? Per tris su puse minutes! Jūs klystate.